

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA v PLZNI

FAKULTA PRÁVNICKÁ

Katedra veřejné správy

DIPLOMOVÁ PRÁCE

NÁZEV:

Komunální volby v ČR na příkladu voleb
do Zastupitelstva města Plzně v roce 2014

Předkládá: Bc. Roman Matoušek

Vedoucí práce: JUDr. Tomáš Louda, CSc.

Prohlášení

Prohlašuji tímto, že jsem diplomovou práci na téma „Komunální volby v ČR na příkladu voleb do Zastupitelstva města Plzně v roce 2014“ zpracoval samostatně a že jsem vyznačil prameny, z nichž jsem pro tuto svou práci čerpal způsobem ve vědecké práci obvyklým.

V Plzni dne 1. března 2018

Bc. Roman Matoušek

Poděkování

Rád bych zde poděkoval vedoucímu mé diplomové práce JUDr. Tomáši Loudovi, CSc. a paní Bc. Janě Hájkové za veškeré informace poskytnuté pro sepsání této práce.

OBSAH

1	Úvod	8
2	Vývoj právní úpravy voleb do Zastupitelstev obcí v České republice	9
2.1	Ústavní zakotvení voleb	9
2.2	Vývoj zákonné úpravy v ČR	11
3	Základní principy současné právní úpravy voleb do zastupitelstev obcí	12
3.1	Funkční období zastupitelstev a perioda konání voleb do zastupitelstev obcí	13
3.2	Stanovení počtu volených zastupitelů	13
3.3	Vyhlášení voleb a dny konání voleb	14
4	Volební právo pro volby do zastupitelstev obcí	14
4.1	Aktivní volební právo	14
4.1.1	Stálý seznam voličů	16
4.1.2	Dodatek stálého seznamu voličů	17
4.2	Pasivní volební právo	18
4.3	Překážky výkonu volebního práva	18
5	Volební orgány	20
5.1	Státní volební komise	21
5.2	Ministerstvo vnitra	22
5.3	Český statistický úřad	23
5.4	Krajský úřad	24
5.5	Pověřený obecní úřad	25
5.6	Obecní úřad v obcích, kde jsou zřízeny alespoň 2 odbory	27
5.7	Obecní úřad	27
5.8	Starosta	28
5.9	Okresková volební komise	29
6	Volební strany	32
7	Kandidátní listiny	33
7.1	Projednání a registrace kandidátních listin	38
7.2	Vzdání se kandidatury nebo odvolání kandidatury	40
8	Hlasovací lístky	40
9	Volební obvody a volební okrsky	43
10	Volební kampaň a informování voličů	45
11	Volební místnost, pořádek v ní a v jejím bezprostředním okolí	46

12	Hlasování	47
12.1	Způsob hlasování.....	47
12.2	Uzavření volebních místností po prvním dni voleb	48
12.3	Ukončení hlasování	49
12.4	Hlasování mimo volební místnost.....	50
13	Sčítání hlasů.....	50
13.1	Posouzení hlasovacího lístku	51
13.2	Výsledky hlasování a jejich předání Českému statistickému úřadu	52
14	Výsledky voleb	54
14.1	Zápis o výsledku voleb a vyhlášení výsledků voleb	56
14.2	Osvědčení o zvolení, vznik a zánik mandátu zastupitele	57
14.3	Neslučitelnost funkcí.....	60
15	Nové volby, dodatečné volby, opakované volby a opakované hlasování	61
16	Soudnictví ve věcech voleb	63
16.1	Ochrana ve věcech seznamů voličů	63
16.2	Ochrana ve věcech registrace	63
16.3	Ochrana ve věcech zániku mandátu	64
16.4	Neplatnost voleb a hlasování.....	65
17	Přestupky a trestněprávní odpovědnost	66
18	Volby a finance.....	67
18.1	Nároky členů okrskových volebních komisí	70
18.2	Nároky kandidátů	71
19	Závěr	72
	Resume.....	73
	Seznam zdrojů.....	74
	Přílohy.....	76

1 ÚVOD

Tato diplomová práce je tvořena s cílem postihnout a popsat současnou právní úpravu a proces voleb do zastupitelstev obcí a poskytnout tak čtenáři ucelený pohled na danou problematiku. Cílem autora je rovněž v rámci uceleného popisu stávajícího právního stavu vytvoření jakéhosi manuálu pro osoby vykonávající činnosti na úseku voleb v rámci jednotlivých obcí, ale i případné vodítko pro zmocněnce a statutární orgány volebních stran pro řádná podání kandidátních listin.

Práce shrnuje současnou právní úpravu voleb do zastupitelstev obcí a zároveň se snaží v některých institutech tuto právní úpravu hodnotit, nalézt její nedostatky a případně navrhnout možná řešení.

Autor se snaží maximálně využít vlastní poznatky a zkušenosti z přípravy a průběhu voleb do zastupitelstev obcí ve statutárním městě Plzni. Pro praktickou demonstraci některých volebních institutů jsou v práci užity materiály z voleb do zastupitelstev obcí z roku 2014. Přínosem této práce by měla být jak celistvost uchopení dané problematiky, tak částečně kritický pohled na danou problematiku očima člověka, který v praxi absolvoval organizačně technickou přípravu voleb včetně procesu registrace kandidátních listin na půdě statutárního města, jehož území je členěno na městské obvody s vlastními orgány samosprávy.

Zvolené téma není předmětem většího množství publikací, většina z těch, ve kterých se dané téma objevuje, pojímá volby do zastupitelstev obcí okrajově jako součást problematiky obcí a jejich orgánů. Mimo čtyřletou periodu konání voleb do zastupitelstev obcí, kdy je téma voleb do zastupitelstev obcí pod drobnohledem občanů a zejména pak médií všeho druhu, není toto téma příliš diskutováno.

Tato práce vychází z právního stavu platného a účinného ke dni 1. 3. 20018.

2 VÝVOJ PRÁVNÍ ÚPRAVY VOLEB DO ZASTUPITELSTEV OBCÍ V ČESKÉ REPUBLICE

Tato kapitola představuje zakotvení svobodných voleb v Ústavě ČR a podává stručný přehled vývoje zákonné úpravy voleb do zastupitelstev obcí.

2.1 Ústavní zakotvení voleb

Volby do zastupitelstev obcí se konají podle zásad poměrného zastoupení tajným hlasováním na základě všeobecného, rovného a přímého volebního práva. Univerzální zásady volebního práva jsou zpravidla zakotveny v právním řádu demokratických zemí na nejvyšší možné úrovni, totiž v ústavách. Česká republika v tomto směru netvoří výjimku.

Principy volebního práva pro volby do zastupitelstva obcí jsou zakotveny zejména v čl. 102 Ústavy¹, kde se uvádí, že „členové zastupitelstev jsou voleni tajným hlasováním na základě všeobecného, rovného a přímého volebního práva“.

Na prvním místě stojí princip všeobecného volebního práva. Můžeme jej chápat pozitivně a negativně. V pozitivním smyslu označuje, že voleb se mohou účastnit všichni obyvatelé dané země, kteří jsou právně způsobilí. Negativní vnímání všeobecnosti znamená, že je zakázáno vyloučení z volebního procesu jakýchkoliv skupin obyvatel na základě takových kritérií jako například národnost, pohlaví, vyznání, rasa, povolání, úroveň vzdělání apod. Všichni občané jsou si rovni a nikdo nemůže být vyškrtnut z veřejného a politického života.

Druhým principem je princip rovného volebního práva. Rovnost lze chápat formálně a materiálně. Formální význam rovnosti voleb obecně znamená pravidlo jeden volič rovná se jeden hlas, neboli každý občan má jeden hlas popř. stejný počet více hlasů. Pro volby do zastupitelstev obcí je tento princip ovšem částečně odchýlen, jelikož volby každého jednotlivého zastupitelstva obce (města, statutárního města, městského obvodu nebo městské části statutárního města) jsou z hlediska principu rovnosti volebního práva pojaty jako

---

¹ Zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, v platném znění.

samostatné volby, kde voliči oprávnění volit ve volbách do konkrétního zastupitelstva mají vždy stejný maximální počet hlasů. Tím je vždy počet volených členů toho konkrétního zastupitelstva, přičemž má volič samozřejmě právo využít všech svých hlasů, pouze jejich části nebo nevyužít žádný z nich. Materiální význam rovnosti voleb znamená stejnou váhu každého hlasu.

Třetím principem je přímost volebního práva. Přímost znamená, že voliči volí své zástupce přímo, bez prostředníků. Zastoupení ve volbách do zastupitelstev obcí není možné.

Nedílnou součástí demokratického volebního práva je i zásada tajnosti hlasování. Tajnost hlasování předpokládá garantování anonymity. Nikdo se nesmí dovědět, jak kdo hlasoval. Součástí zásady tajnosti je i zajištění bezpečnosti voličovi před hlasováním, v průběhu a po něm, aby nemohl být nikým ani ničím ovlivňován ve svém volebním rozhodování.²

V této kapitole je třeba také zmínit čl. 21 Listiny³, kde je uvedeno: „Občané mají právo podílet se na správě veřejných věcí přímo nebo svobodnou volbou svých zástupců.“

„Princip svobodných voleb je nadřazen všem ostatním principům praktikovaným ve volbách, neboť jejich sebelepší uplatnění nemá bez svobodných voleb význam. Princip svobodných voleb se proto musí odrážet v celém volebním systému.“⁴ Tento princip se promítá ve svobodné volbě každého voliče, koho udělením svého hlasu zvolí. Dále je „podmínkou naplnění principu svobodných voleb také respekt k dalším souvisejícím právům a svobodám, které jsou pro demokratickou politickou soutěž nezbytné. Patří mezi ně zejména svoboda projevu a právo na informace (čl. 17 Listiny), právo pokojně se shromažďovat (čl. 19 Listiny) a právo svobodně se sdružovat (čl. 20 Listiny).“⁵

---

² KUBÁT, Michal. Vybrané texty ke studiu politologie [online]. 2003 [cit. 2018-03-24]. Dostupné z: http://balcar.wz.cz/vsfs/politologie-vybrane_texty_kubat.pdf

³ Usnesení předsednictva České národní rady č. 2/1993Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součástí ústavního pořádku České republiky

⁴ KLÍMA, Karel. Komentář k Ústavě a Listině. Plzeň: Aleš Čeněk, s.r.o., 2009. sv. 2., str. 1146

⁵ KLÍMA, Karel. Komentář k Ústavě a Listině. Plzeň: Aleš Čeněk, s.r.o., 2009. sv. 1., str. 105

2.2 Vývoj zákonné úpravy v ČR

Od roku 1989 do vzniku samostatné České republiky k 1. lednu 1993 byly Českou národní radou přijaty dva zvláštní zákony týkající se voleb do zastupitelstev v obcích. V roce 1990 byl schválen Českou národní radou, s účinností od 5. září toho roku, zákon č. 368/1990 Sb., o volbách do zastupitelstev v obcích. K provedení některých ustanovení tohoto zákona byla Ministerstvem vnitra vydána vyhláška č. 381/1990 Sb., o úkolech národních výborů při zajišťování voleb do zastupitelstev v obcích. O dva roky později přijala Česká národní rada dne 15. dubna 1992 zákon č. 298/1992 Sb., o volbách do zastupitelstev v obcích a o místním referendu, kterým výslovně derogovala výše popsany zákon z roku 1990. Prováděcím předpisem k zákonu o volbách do zastupitelstev v obcích z roku 1992 byla vyhláška Ministerstva vnitra č. 433/1992 Sb., o úkolech obcí při zajišťování voleb do zastupitelstev v obcích a při místním referendu.

První volby do zastupitelstev v obcích se po vzniku samostatné České republiky konaly na základě rozhodnutí prezidenta republiky ze dne 8. srpna 1994, vyhlášeného dne 18. srpna 1994 ve Sbírce zákonů České republiky pod číslem 166/1994 Sb., ve dnech 18. a 19. listopadu 1994. Tyto volby se konaly dle nového zákona č. 152/1994 Sb., o volbách do zastupitelstev v obcích a o změně a doplnění některých dalších zákonů, schváleného Parlamentem České republiky dne 22. června 1994 s účinností od 20. července 1994. Prováděcím předpisem některých ustanovení nového zákona byla vyhláška Ministerstva vnitra č. 173/1994 Sb., o provedení některých ustanovení zákona č. 152/1994 Sb., o volbách do zastupitelstev v obcích a o změně a doplnění některých dalších zákonů, účinná od 8. září 1994.

Zákon č. 152/1994 Sb. neprovedl výslovnou derogaci zákona č. 298/1992 Sb., ale pouze vypustil ustanovení zákona týkající se voleb do zastupitelstev v obcích, čímž tomuto zákonu ponechal samostatnou právní úpravu místního referenda až do přijetí nového zákona č. 22/2004 Sb., o místním referendu a o změně některých zákonů, který s účinností od 1. února 2004 ve znění pozdějších změn a doplňků upravuje institut místního referenda dodnes.

Dle zákona č. 152/1994 Sb. se uskutečnily i volby do zastupitelstev v obcích v roce 1998, které se konaly z rozhodnutí prezidenta republiky, uveřejněného dne 24. července 1998

ve Sbírce zákonů České republiky pod číslem 173/1998 Sb., ve dnech 13. a 14. listopadu 1998.

Doposud posledním zákonem upravujícím volby do zastupitelstev obcí v České republice je zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů, který nabyl účinnosti dne 31. prosince 2001 a dle nějž se řídí volby do zastupitelstev obcí od roku 2002 dodnes. Prováděcím předpisem vybraných ustanovení současného zákona o volbách do zastupitelstev obcí je vyhláška Ministerstva vnitra č. 59/2002 Sb., o provedení některých ustanovení zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů, účinná od 13. února 2002.

3 ZÁKLADNÍ PRINCIPY SOUČASNÉ PRÁVNÍ ÚPRAVY VOLEB DO ZASTUPITELSTEV OBCÍ

Základem právním úpravy podmínek volebního práva, organizace voleb do zastupitelstev obcí a rozsahu soudního přezkumu voleb do zastupitelstev obcí je zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů, v platném znění (dále jen „zákon o volbách“). Dále je problematika voleb do zastupitelstev obcí, jak již bylo zmíněno výše, obsažena v některých ustanoveních ústavního zákona č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, v platném znění, dále zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), v platném znění (dále jen „zákon o obcích“), zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, v platném znění (dále jen „soudní řád správní“), vyhlášky Ministerstva vnitra č. 59/2002 Sb., o provedení některých ustanovení zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů, v platném znění (dále jen „vyhláška o volbách“), zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, v platném znění (dále jen „zákoník práce“), směrnice Ministerstva financí MF-62 970/2013/12-1204, o postupu obcí a krajů při financování voleb (dále jen „směrnice o financování“) apod.

3.1 Funkční období zastupitelstev a perioda konání voleb do zastupitelstev obcí

Funkční období zastupitelstev obcí je v České republice čtyřleté. Volby do zastupitelstev obcí se konají v pravidelných čtyřletých periodách ve lhůtě počínající třicátým dnem před uplynutím funkčního období a končící dnem jeho uplynutí. V praxi jsou obvykle volby vyhlašovány na poslední možný pátek a sobotu předcházející datu konání předešlých voleb, kdy důvodem je dodržení litery zákona a co nejmenší zkrácení volebního období stávajících zastupitelstev. V tomto směru lze konstatovat, že čtyřleté funkční periody jednotlivých zastupitelstev nejsou shodné a liší se svou délkou v řádu dnů až týdnů.

3.2 Stanovení počtu volených zastupitelů

Tato problematika je upravena v ustanoveních § 67 a § 68 zákona o obcích. Zastupitelstvo obce je složeno z členů zastupitelstva obce, jejichž počet na každé volební období stanoví v souladu s tímto zákonem zastupitelstvo obce nejpozději do 85 dnů před dnem voleb do zastupitelstev v obcích. Zastupitelstvo obce při stanovení počtu členů zastupitelstva přihlédne zejména k počtu obyvatel a velikosti územního obvodu. Počet členů stanoví tak, aby zastupitelstvo obce mělo v obci, městysu, městě, městském obvodu, městské části do 500 obyvatel 5 až 15 členů, nad 500 do 3000 obyvatel 7 až 15 členů, nad 3000 do 10000 obyvatel 11 až 25 členů, nad 10000 do 50000 obyvatel 15 až 35 členů, nad 50000 do 150000 obyvatel 25 až 45 členů a nad 150000 obyvatel 35 až 55 členů. Počet členů zastupitelstva obce, který má být zvolen, se oznámí na úřední desce obecního úřadu nejpozději do 2 dnů po jeho stanovení. Kromě toho může být počet členů zastupitelstva obce uveřejněn způsobem v místě obvyklým. Rozhodující pro stanovení počtu členů zastupitelstva obce je počet obyvatel obce k 1. lednu roku, v němž se konají volby. Neurčí-li zastupitelstvo jinak, volí se počet členů zastupitelstva podle počtu členů zastupitelstva obce v končícím volebním období. Toto ustanovení nahradilo dříve problematické ustanovení o tom, že pokud není řádně stanoven počet zastupitelů předchozí zastupitelstvem, volí se počet odpovídající dolní hranici rozpětí pro danou velikostní kategorii obcí. Nyní tedy v praxi rozhodují o stanovení počtu členů zastupitelstva pouze obce, kde je zájem měnit stávající počet volených zástupců. Pro příklad jsou počty volených zastupitelů na území statutárního města Plzně uvedeny v materiálu, který tvoří přílohu č. 1 této práce.

3.3 Vyhlášení voleb a dny konání voleb

Volby do zastupitelstev obcí v České republice vyhlašuje prezident republiky nejpozději 90 dnů před jejich konáním. K vyhlášení voleb do zastupitelstev obcí dojde dnem, kdy je rozeslána příslušná částka Sbírký zákonů obsahující rozhodnutí prezidenta republiky o vyhlášení voleb do zastupitelstev obcí. Volby se konají ve dvou dnech, jimiž jsou pátek a sobota. V pátek začíná hlasování ve 14:00 hodin a končí ve 22:00 hodin. V sobotu začíná hlasování v 8:00 hodin a končí ve 14:00 hodin. Konají-li se volby ve dvou dnech, rozumí se dnem voleb první den voleb.

Opakované volby, opakované hlasování, dodatečné volby a nové volby vyhlašuje ministr vnitra. Nové volby vyhlašuje ministr vnitra do 30 dnů ode dne, kdy obdrží návrh na vyhlášení nových voleb. Opakované volby, opakované hlasování a dodatečné volby vyhlašuje do 30 dnů po uveřejnění celkových výsledků voleb do zastupitelstev obcí Státní volební komisi nebo do 30 dnů poté, co mu bylo oznámeno usnesení soudu, kterým je shledán návrh na neplatnost hlasování nebo na neplatnost voleb oprávněným. Dodatečné volby, opakované volby, opakované hlasování a nové volby se konají v jednom dni, kdy hlasování začíná v 7:00 hodin a končí ve 22:00 hodin.

4 VOLEBNÍ PRÁVO PRO VOLBY DO ZASTUPITELSTEV OBCÍ

4.1 Aktivní volební právo

Pod pojmem aktivní volební právo rozumíme právo volit. Právo volit do zastupitelstva obce má občan obce⁶, který alespoň v den voleb, konají-li se volby ve dvou dnech, pak nejpozději druhý den voleb, dosáhl věku nejméně 18 let. Oprávněným voličem do zastupitelstva obce je i státní občan některého z členských států Evropské unie, který alespoň v den voleb, konají-li se volby ve dvou dnech, pak nejpozději druhý den voleb, dosáhl věku

---

⁶ Státní občan České republiky, který je v obci hlášen k trvalému pobytu (§16 odst. 1 zákona o obcích).

nejméně 18 let a je v den voleb v této obci přihlášen k trvalému pobytu. Do zastupitelstva městského obvodu nebo městské části statutárního města, jehož území je členěno na městské obvody nebo městské části s vlastními orgány samosprávy (dále jen „územně členěné statutární město“) a do zastupitelstva městské části hlavního města Prahy jsou oprávněni volit výše uvedení voliči za podmínky, že jsou v den voleb přihlášení k trvalému pobytu na území toho městského obvodu nebo městské části.

Voliči popsaní v předchozím odstavci, kteří jsou státními příslušníky některého z členských států Evropské unie, musí pro možnost volit ve volbách do zastupitelstev obcí nad rámec podmínek popsaných výše ještě požádat o zápis do dodatku stálého seznamu voličů. Nepožádají-li příslušný obecní úřad ve lhůtě před uzavřením dodatku⁷ stálého seznamu voličů o zápis do dodatku stálého seznamu voličů, nemohou ve volbách do zastupitelstev obcí hlasovat.

K tomuto je třeba ještě odkázat na usnesení Krajského soudu v Brně, který vydal dne 19. září 2014 usnesení v řízení ve věci seznamu voličů (č.j. 64A 6/2014 – 20), kterým rozhodl, že do dodatku stálého seznamu voličů má být u příslušného úřadu městské části zapsán na základě své žádosti také občan jiného členského státu EU (konkrétně šlo o občana Slovenské republiky) s přechodným pobytem v příslušné obci. K tomuto usnesení se Státní volební komise na svém jednání dne 22. září 2014 postavila tak, že jej vzala na vědomí, a přestože je toto rozhodnutí soudu závazné pouze inter partes, tj. pouze mezi stranami, přiklonila se k jeho argumentaci a doporučila všem obecním úřadům, aby občanům EU s přechodným pobytem na území České republiky byl na základě jejich žádosti umožněn zápis do dodatku stálého seznamu voličů v příslušné obci. Nejen občané jiných členských států EU, kteří mají na území České republiky trvalý pobyt, ale také občané EU s přechodným pobytem na území České republiky, kteří nejpozději ke druhému dni voleb do zastupitelstev obcí dosáhnou věku 18 let, se tak mohou obrátit na příslušný obecní úřad podle místa svého trvalého nebo přechodného pobytu a požádat o zápis do dodatku stálého seznamu voličů,

---

⁷ Dva dny přede dnem konání voleb do 16:00 hodin.

na jehož základě jim pak bude umožněno hlasování v nadcházejících volbách do zastupitelstev obcí.⁸

Vedení stálého seznamu voličů a jeho dodatku je upraveno v § 28 zákona o volbách a §§ 3 a 4 vyhlášky o volbách.

4.1.1 Stálý seznam voličů⁹

Obecní úřad pro voliče, kteří jsou v obci přihlášení k trvalému pobytu, vede v knize, systémem kartotéky nebo prostřednictvím výpočetní techniky stálý seznam voličů v členění podle volebních okrsků. V případě, že je v obci zřízeno alespoň 5 volebních okrsků, připojí se k seznamu abecedně setříděný soupis podle příjmení voličů s uvedením jména a čísla volebního okrsku. V seznamu je evidováno jméno, příjmení, datum narození, místo, kde je přihlášen k trvalému pobytu a číslo volebního okrsku, ve kterém má právo volit. V seznamu se evidují u každého voliče i překážky výkonu volebního práva. Občan, který po sestavení stálého seznamu voličů nabude nebo pozbude práva volit, bude do tohoto seznamu zapsán nebo z něj bude vyškrtnut.

Změny údajů v seznamu a dodatku seznamu se provádí z úřední povinnosti nebo na žádost voliče. Každý volič si může v úředních hodinách na příslušném obecním úřadě ověřit, zda je zapsán v seznamu a může požadovat případné doplnění nebo opravu údajů v seznamu vedených. Obecní úřad má povinnost žadateli vyhovět do 48 hodin nebo mu v této lhůtě sdělit důvody, proč nelze žádosti vyhovět. Pokud dojde ke změně volebních okrsků, obecní úřad neprodleně upraví seznam, soupis a dodatek seznamu.

Dva dny přede dnem voleb je v 16:00 hodin seznam obecním úřadem uzavřen. Po uzavření seznamu a dodatku seznamu již nemůže úřad provádět změny. V případě, že se obecní úřad po uzavření seznamu dozví skutečnost odůvodňující změnu zápisu, zpracuje o ní informaci pro okrskovou volební komisi.

---

⁸ MINISTERSTVO VNITRA ČR. Stanovisko Ministerstva vnitra k volebnímu právu občanů jiných členských států EU s přechodným pobytém v ČR ve volbách do zastupitelstev obcí[online]. 2014 [cit. 2018-03-24]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/stanoviska-k-volbam-do-zastupitelstev-obci.aspx>

⁹ § 28 zákona o volbách a § 3 vyhlášky o volbách

Do výpisu ze stálého seznamu voličů může okrsková volební komise dodatečně dopsat¹⁰ voliče, který prokáže své právo hlasovat v příslušném volebním okrsku. Okrsková volební komise není povinna provádět jakákoliv šetření v dané věci, břemeno prokazování nese volič. Pro případ, že je volič vyškrtnut ze stálého seznamu voličů pro zápis ve zvláštním seznamu voličů¹¹, na základě projevu vlastní vůle z důvodu bydliště v cizině, vedeném zastupitelským úřadem v zahraničí, může mu být okrskovou volební komisí umožněno hlasovat ve volbách do zastupitelstev obcí, pokud prokáže vyškrtnutí své osoby ze zvláštního seznamu voličů potvrzením zastupitelského úřadu. Prokáže-li toto vyškrtnutí, okrsková volební komise mu umožní hlasování a zpracuje o této skutečnosti informaci pro obecní úřad, aby tento mohl obnovit zápis o voliči ve stálém seznamu voličů.

Seznamy voličů jsou v rámci jednotlivých úřadů městských obvodů statutárního města Plzně vedeny za pomoci výpočetní techniky v agendovém informačním systému (Volební agenda).

4.1.2 Dodatek stálého seznamu voličů¹²

Dodatek stálého seznamu voličů je veden pouze pro volby do zastupitelstev obcí. V tomto dodatku jsou vedeni voliči, kteří jsou státními občany některé z členských zemí

Evropské unie a jsou přihlášení k trvalému pobytu v obci, pouze však na základě jejich vlastní žádosti. Z dodatku stálého seznamu voličů je možné voliče vyškrtnout na jeho vlastní žádost nebo z důvodu pozbytí práva volit. V dodatku stálého seznamu voličů je o voliči evidováno jméno, příjmení, datum narození, státní občanství, místo, kde je přihlášen k trvalému pobytu a číslo volebního okrsku, ve kterém má právo volit. V dodatku seznamu jsou rovněž vedeny překážky výkonu volebního práva u každého voliče.

Okrsková volební komise může dopsat do dodatku stálého seznamu voličů voliče splňujícího podmínky aktivního volebního práva, který prokáže, že požádal příslušný úřad o zápis do dodatku stálého seznamu voličů a tento obecní úřad voliče do dodatku nezanesl.

---

¹⁰ § 33 odst. 4 zákona o volbách.

¹¹ § 6 odst. 6 zákona č. 247/1995 Sb., o volbách do Parlamentu České republiky a o změně a doplnění některých dalších zákonů, v platném znění

¹² § 28 zákona o volbách a § 3 vyhlášky o volbách

Obecní úřad provádí každoročně kontrolu správnosti a úplnosti stálého seznamu voličů a jeho dodatku. Aktualizace se provádí porovnáním údajů s evidencí trvalého pobytu státních občanů České republiky a cizinců s povolením k pobytu na území České republiky, kterou vedou obecní úřady obcí s rozšířenou působností.

4.2 Pasivní volební právo

Pod pojmem pasivní volební právo rozumíme právo být volen. Právo být volen do zastupitelstva obce má každý volič (viz bod 3.1), u kterého není překážka ve výkonu volebního práva spočívající v zákonem stanoveném omezení osobní svobody z důvodu výkonu trestu odnětí svobody nebo v omezení svéprávnosti k výkonu volebního práva¹³. Pro možnost být volen do zastupitelstva městského obvodu nebo městské části územně členěného statutárního města nebo městské části hlavního města Prahy je zapotřebí být v den voleb přihlášen k trvalému pobytu v příslušném městském obvodu nebo městské části. Do zastupitelstva obce popř. městského obvodu nebo městské části tedy může být zvolena fyzická osoba, která dosáhla v den voleb, konají-li se volby ve dvou dnech, druhý den voleb věku alespoň 18 let, je státním občanem České republiky nebo státním občanem některého z členských států Evropské unie, je v den voleb hlášena k trvalému pobytu v obci popř. městském obvodu nebo městské části, není zbavena způsobilosti k právním úkonům a není ve výkonu trestu odnětí svobody. Na rozdíl od aktivního volebního práva není podmínkou pasivního volebního práva u voliče, který je státním občanem některého z členských států Evropské unie, jeho zápis do dodatku stálého seznamu voličů.

4.3 Překážky výkonu volebního práva

„Na základě čl. 21 odst. 3 Listiny vyplývá, že volební zákony vymezují překážky ve výkonu volebního práva. Volič, u kterého taková překážka nastane, je i nadále subjektem volebního práva, nejde proto o volební census; nemůže však toto právo vykonávat. Charakteristickým znakem těchto překážek je jejich dočasný charakter: předpokládá se, že

---

¹³ § 55 až 65 občanského zákoníku.

zpravidla v budoucnu odpadnou a volič se opět bude moci voleb účastnit. Výčet překážek se v jednotlivých volebních zákonech liší.“¹⁴

Překážkami výkonu volebního práva¹⁵ jsou

- zákonem stanovené omezení osobní svobody z důvodu výkonu trestu odnětí svobody,
- omezení svéprávnosti k výkonu volebního práva,
- zákonem stanovené omezení osobní svobody z důvodu ochrany zdraví lidu,¹⁶ nebo
- výkon služby vojáka z povolání v zahraničí nebo výkon služby vojáka v záloze v zahraničí.

„Přestože Evropský soud pro lidská práva odmítá myšlenku, že by odnětí svobody na základě odsuzujícího rozsudku mělo vyvolávat ztrátu jiných práv než práva na svobodu a že možnost volit je výsada, nikoliv právo, připouští současně, že zákaz pro osoby vykonávající trest odnětí svobody volit není sám o sobě neslučitelný s čl. 3 Protokolu č. 1 k Úmluvě. Sporná omezení výkonu volebního práva nesmí zasahovat do samé podstaty dotčených práv a zbavovat je jejich účinnosti, musí sledovat legitimní cíl a použité prostředky se nesmí jevit jako nepřiměřené. Žádná z překážek především nesmí být na překážku svobodnému vyjádření názorů lidu při volbě zákonodárného sboru, tyto podmínky tedy musejí zejména zachovávat celistvost a účinnost volebního procesu, který má prostřednictvím všeobecného hlasování vyjít vůli lidu.“¹⁷

V případě omezení svéprávnosti je třeba, aby v rozsudku soudu výslovně zaznělo omezení pro výkon volebního práva. Do účinnosti nového občanského zákoníku bylo překážkou volebního práva zbavení způsobilosti k právním úkonům, kteréžto jako institut s tímto okamžikem zaniklo. Dle přechodných ustanovení nového občanského zákoníku osoby, které byly zbaveny způsobilosti k právním úkonům přede dnem nabytí účinnosti tohoto

---

¹⁴ SUCHÁNEK, Radovan a Věra JIRÁSKOVÁ. Ústava České republiky v praxi: 15 let platnosti základního zákona. Vyd. 1. Praha: Nakladatelství Leges, 2009, 383 s., str. 89.

¹⁵ § 4 odst. 2 zákona o volbách.

¹⁶ zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, v platném znění.

¹⁷ PODHRÁZSKÝ, Milan. Přehled judikatury ve věcech voleb, referend a politických stran. 2., rozšířené vyd. Praha: ASPI, 2008, 391 s. Judikatura (ASPI), str. 30, rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 6. 10. 2005.

zákona nebo jejichž způsobilost k právním úkonům byla přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona omezena, nabydou svéprávnosti nejpozději uplynutím pěti let ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, ledaže soud rozhodne jinak.¹⁸ Nebude-li tedy soudy do 1. 1. 2019 vydáno nové rozhodnutí o omezení svéprávnosti dané osoby, tato osoba nabude plné svéprávnosti. V praxi pak lze kritizovat skutečnost, že omezení svéprávnosti sice je součástí údajů vedených v evidenci obyvatel, ovšem není vedeno k jakým úkonům. V tomto směru by bylo vhodné upravit legislativu tak, aby soudy při vydání rozhodnutí o omezení svéprávnosti byly povinny uvést rozsah omezení v informačním systému evidence obyvatel.

5 VOLEBNÍ ORGÁNY

Volebními orgány dle zákona o volbách jsou

1. Státní volební komise,
2. Ministerstvo vnitra,
3. Český statistický úřad,
4. krajský úřad, Magistrát hlavního města Prahy (dále jen "krajský úřad"),
5. pověřený obecní úřad, v hlavním městě Praze Magistrát hlavního města Prahy, ve městech Brně, Ostravě a Plzni magistráty těchto měst (dále jen "pověřený obecní úřad"),
6. obecní úřad v obcích, v nichž rada obce zřídila alespoň 2 odbory obecního úřadu, a v obcích, v nichž je pověřený obecní úřad, v hlavním městě Praze úřad městské části, v němž rada městské části zřídila alespoň 2 odbory, ve městech Brně, Ostravě a Plzni úřad městské části nebo městského obvodu (dále jen "obecní úřad v obcích, kde jsou zřízeny alespoň 2 odbory"),
7. obecní úřad, městský úřad, magistrát územně nečleněného statutárního města, úřad městské části nebo městského obvodu územně členěného statutárního města a úřad městské části hlavního města Prahy (dále jen "obecní úřad"),

---

¹⁸ § 3033 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, v platném znění.

8. starosta, primátor ve statutárním městě, které není územně členěno, a v hlavním městě Praze starosta městské části (dále jen "starosta"),
9. okrsková volební komise.

5.1 Státní volební komise¹⁹

Státní volební komise je stálým volebním orgánem i na úseku voleb do zastupitelstev obcí, je vytvořena na základě § 7 zákona č. 130/2000 Sb., o volbách do zastupitelstev krajů a o změně některých zákonů, v platném znění. Předsedou Státní volební komise je ministr vnitra. Další členy a náhradníky Státní volební komise jmenuje a odvolává vláda na návrh ministra vnitra. Státní volební komise je složena, s výjimkou jejího předsedy, ze zaměstnanců Ministerstva vnitra, Českého statistického úřadu, Ministerstva financí, Ministerstva zahraničních věcí, Ministerstva spravedlnosti, Ministerstva obrany, Ministerstva zdravotnictví, Ministerstva práce a sociálních věcí a Kanceláře prezidenta republiky. Návrh na jmenování a odvolání členů a náhradníků Státní volební komise ministru vnitra předkládají ministr financí, ministr zahraničních věcí, ministr spravedlnosti, ministr obrany, ministr zdravotnictví, ministr práce a sociálních věcí, předseda Českého statistického úřadu a vedoucí Kanceláře prezidenta republiky. Pro účely organizačně technického zabezpečení činnosti Státní volební komise zřizuje ministr vnitra sekretariát, tvořený zaměstnanci Ministerstva vnitra.

Státní volební komise

- koordinuje přípravu, organizaci, průběh a provedení voleb do zastupitelstev obcí,
- vykonává dohled nad zabezpečením úkonů nezbytných pro organizačně technické provádění voleb do zastupitelstev obcí,
- vyhlašuje a uveřejňuje celkové výsledky voleb do zastupitelstev obcí,
- vydává povolení k přítomnosti dalších osob při sčítání hlasů okrskovou volební komisí.

---

¹⁹ § 7 zákona o volbách

Zde je dobré se zastavit u praktických problémů s vydáváním povolení k přítomnosti dalších osob při sčítání hlasů. V posledních letech zájem různých osob a institucí (novináři domácí i zahraniční, mezinárodní organizace apod.) o účast při sčítání hlasů roste. Zde je namístě poukázat na vyřizování žádostí na ministerstvu elektronickou cestou, kdy však nedojde-li k autorizované konverzi samotného povolení obdrženého elektronickou cestou osobou, která takové povolení obdržela, je velmi problematické v samotném průběh voleb relevantně okrskovou volební komisí posoudit „platnost“ tvrzeného povolení, což často přináší nepříjemné situace, které je třeba řešit. V tomto směru lze navrhnout dvě cesty možného řešení. Jedna spočívá ve speciální legislativní úpravě vydání takového povolení, což lze považovat za cestu velmi složitou. Druhá cesta směřuje k vytvoření seznamu osob, kterým bylo povolení vydáno a „nasdílení“ tohoto seznamu všem volebním orgánům, zejména pak na úrovni obcí.

5.2 Ministerstvo vnitra²⁰

Ministerstvo vnitra je ústředním orgánem státní správy na úseku voleb do zastupitelstev obcí a na úseku voleb do zastupitelstev obcí, nových, dodatečných nebo opakovaných voleb

- metodicky řídí a kontroluje organizační a technickou přípravu, průběh a provedení voleb,
- řeší stížnosti na organizačně technické zabezpečení voleb na úrovni kraje,
- zajišťuje ověřování způsobilosti na úseku voleb pro zaměstnance kraje zařazeného do krajského úřadu s výjimkou Magistrátu hlavního města Prahy pověřeného činností na úseku voleb, který prokáže zkouškou potřebné znalosti; o kladném výsledku ověření způsobilosti vydá osvědčení; ověření způsobilosti na úseku voleb nahrazuje prokázání zvláštní odborné způsobilosti podle zvláštního právního předpisu,
- zajišťuje tisk volebních materiálů a organizačně zajišťuje tisk hlasovacích lístků.

---

²⁰ § 8 zákona o volbách

5.3 Český statistický úřad²¹

Český statistický úřad

- vypracovává závazný systém zjišťování a zpracování výsledků voleb do zastupitelstev obcí, vyhotovuje příslušné programové vybavení pro účely zpracování výsledků voleb a poskytuje výsledky voleb do zastupitelstev obcí,
- zabezpečuje technicky systém zpracování výsledků voleb do zastupitelstev obcí na pracovištích vytvářených u Státní volební komise, u krajských úřadů, pověřených obecních úřadů, v hlavním městě Praze u úřadů městských částí a ve městech Brně, Ostravě a Plzni u úřadů městských částí a městských obvodů; při tom spolupracuje s Ministerstvem vnitra, krajskými úřady a obecními úřady,
- vyhotovuje zápisy o výsledcích voleb do zastupitelstev obcí,
- zpracovává celkové údaje o výsledcích voleb do zastupitelstev obcí,
- technicky zajišťuje dostupnost a poskytování průběžných a celkových výsledků voleb do zastupitelstev obcí,
- pro jednotlivá pracoviště zabezpečuje zaměstnance Českého statistického úřadu pověřené zjišťováním a zpracováním výsledků voleb do zastupitelstev obcí a potřebný počet dalších osob pro zajištění zpracování a poskytování výsledků voleb a provádí jejich školení,
- provádí školení určených členů okrskových volebních komisí k systému zjišťování a zpracování výsledku hlasování,
- vydává písemný doklad ve formě počítačové sestavy, který osvědčuje okrskovým volebním komisím, že výsledek hlasování z volebního okrsku byl do dalšího zpracování převzat bezchybně,
- na pracovišti u pověřených obecních úřadů zabezpečuje předání souhrnných informací o výsledku voleb na úrovni obcí v písemné formě volebním stranám, jejichž kandidátní listina byla pro volby do zastupitelstva obce zaregistrována; v rámci technického řešení také zabezpečuje předávání informací v elektronické formě u krajských úřadů nebo pověřených obecních úřadů,

---

²¹ § 9 zákona o volbách

- vyhotovuje registry a číselníky kandidátů a volebních stran,
- řeší stížnosti na funkci technických zařízení a příslušného programového vybavení použitých při zpracování výsledků voleb do zastupitelstev obcí,
- po vyhlášení celkových výsledků voleb do zastupitelstev obcí Státní volební komisí na vyžádání poskytuje informace o výsledcích voleb do zastupitelstev obcí,
- předává zápisy o průběhu a výsledku hlasování převzatých od okrskových volebních komisí do úschovy nejpozději 10 dnů po ukončení zpracování příslušnému obecnímu úřadu.

Pouze zaměstnanec Českého statistického úřadu, který má pověření²², je oprávněn

- zdržovat se v místnosti, kde okrsková volební komise sčítá hlasy,
- převzít stejnopis zápisu o průběhu a výsledku hlasování a výsledek hlasování na technickém nosiči dat,
- stanovit lhůtu k odstranění chyb a předání nového zápisu o průběhu a výsledku hlasování,
- vydat pokyn k ukončení zasedání okrskové volební komise po převzetí bezchybného zápisu o průběhu a výsledku hlasování,
- poskytovat předběžné výsledky voleb do zastupitelstva obce,
- vyhotovit a podepsat zápis o výsledku voleb do zastupitelstva obce.

5.4 Krajský úřad ²³

Krajský úřad

- zajišťuje organizačně a technicky přípravu, průběh a provedení voleb v kraji,
- sestavuje přehled o telefonním spojení do každé volební místnosti v územním obvodu kraje z podkladů pověřených obecních úřadů a zveřejňuje jej způsobem umožňujícím dálkový přístup,
- ukládá pokuty podle tohoto zákona,

---

²² § 9 odst. 2 písm. e) zákona o volbách.

²³ § 10 zákona o volbách.

- kontroluje průběh hlasování ve volebních místnostech,
- spolupracuje s Českým statistickým úřadem na zajištění potřebných technických zařízení a pracovních sil,
- řeší stížnosti na organizačně technické zabezpečení voleb na úrovni obce, s výjimkou městských částí a městských obvodů,
- ověřuje způsobilost na úseku voleb pro zaměstnance obce, v jejímž obecním úřadu jsou zřízeny alespoň 2 odbory s výjimkou pověřených obecních úřadů, pověřeného činností na úseku voleb, který prokáže zkouškou potřebné znalosti; o kladném výsledku ověření způsobilosti vydá osvědčení; ověření způsobilosti na úseku voleb nahrazuje prokázání zvláštní odborné způsobilosti podle zvláštního právního předpisu,
- zajišťuje archivaci volební dokumentace,
- plní další úkoly podle tohoto zákona.

Výše popsané činnosti může vykonávat pouze zaměstnanec kraje zařazený do krajského úřadu, který má osvědčení²⁴.

5.5 Pověřený obecní úřad²⁵

Pověřený obecní úřad

- projednává a registruje kandidátní listiny pro volby do zastupitelstev obcí náležejících do jeho územního obvodu s výjimkou obcí, kde působí obecní úřady, kde jsou zřízeny alespoň 2 odbory,
- informuje starosty obcí náležejících do jeho územního obvodu s výjimkou obcí, kde působí obecní úřady, kde jsou zřízeny alespoň 2 odbory, o registraci kandidátních listin nejpozději 48 dnů přede dnem voleb,
- losuje pořadí volebních stran na hlasovacím lístku pro volby do zastupitelstev obcí náležejících do jeho územního obvodu s výjimkou obcí, kde působí obecní úřady, kde jsou zřízeny alespoň 2 odbory,

---

²⁴ § 8 odst. 2 písm. c) zákona o volbách.

²⁵ § 12 zákona o volbách.

- zajišťuje tisk hlasovacích lístků v obcích náležejících do jeho územního obvodu s výjimkou obcí, kde působí obecní úřady, kde jsou zřízeny alespoň 2 odbory,
- spolupracuje s Českým statistickým úřadem na zajištění potřebných technických zařízení a pracovních sil,
- sestavuje přehled o telefonním spojení do každé volební místnosti ve svém správním obvodu z podkladů obecních úřadů, zasílá jej krajskému úřadu nejpozději 4 dny předem dnem voleb a zveřejňuje způsobem umožňujícím dálkový přístup,
- vyhledává výsledky voleb do zastupitelstev obcí náležejících do jeho územního obvodu s výjimkou obcí, kde působí obecní úřady, kde jsou zřízeny alespoň 2 odbory,
- řeší stížnosti na organizačně technické zabezpečení voleb na úrovni městských částí a městských obvodů,
- zajišťuje archivaci volební dokumentace,
- kontroluje průběh hlasování ve volebních místnostech,
- kontroluje sčítání hlasů okrskovou volební komisí.

Pouze zaměstnanec, který má osvědčení podle zvláštního právního předpisu²⁶, je oprávněn

- převzít kandidátní listiny,
- potvrdit podání kandidátní listiny,
- projednat a registrovat kandidátní listiny,
- převzít listinu o odvolání zmocněnce,
- vyhotovit a zaslat rozhodnutí o registraci, o odmítnutí kandidátní listiny nebo o škrtnutí kandidáta na kandidátní listině,
- převzít prohlášení o vzdání se kandidatury a o jejím odvolání,
- změnit označení pořadí kandidátů na kandidátní listině,
- vylosovat pořadí volebních stran na hlasovacím lístku,
- podepsat zápis o výsledku voleb do zastupitelstva obce,
- provádět kontrolu průběhu hlasování a kontrolu sčítání hlasů.

---

²⁶ § 11 odst. 1 písm. j) zákona č. 130/2000 Sb., o volbách do zastupitelstev krajů a o změně některých zákonů, v platném znění.

5.6 Obecní úřad v obcích, kde jsou zřízeny alespoň 2 odbory²⁷

Obecní úřad v obcích, kde jsou zřízeny alespoň 2 odbory,

- projednává a registruje kandidátní listiny pro volby do zastupitelstva obce,
- informuje starostu o registraci kandidátních listin,
- losuje pořadí volebních stran na hlasovacím lístku,
- zajišťuje tisk hlasovacích lístků,
- vyhlašuje výsledky voleb v obci,
- zajišťuje archivaci volební dokumentace.

Pouze zaměstnanec, který má osvědčení²⁸ je oprávněn

- převzít kandidátní listiny,
- potvrdit podání kandidátní listiny,
- projednat a registrovat kandidátní listiny,
- převzít listinu o odvolání zmocněnce,
- vyhotovit a zaslat rozhodnutí o registraci, o odmítnutí kandidátní listiny nebo o škrtnutí kandidáta na kandidátní listině,
- převzít prohlášení o vzdání se kandidatury a o jejím odvolání,
- změnit označení pořadí kandidátů na kandidátní listině,
- vylosovat pořadí volebních stran na hlasovacím lístku,
- podepsat zápis o výsledku voleb do zastupitelstva obce,
- provádět kontrolu průběhu hlasování a kontrolu sčítání hlasů.

5.7 Obecní úřad²⁹

Obecní úřad

---

²⁷ § 13 zákona o volbách.

²⁸ § 10 odst. 1 písm. g) zákona o volbách..

²⁹ § 14 zákona o volbách.

- zajišťuje volební místnosti pro okrskové volební komise, zejména jejich vybavení a potřebné pracovní síly,
- vede stálý seznam voličů a dodatek stálého seznamu voličů,
- oznamuje Policii České republiky údaj o zápisu voliče, který není státním občanem České republiky, do dodatku stálého seznamu voličů nebo údaj o jeho vyškrtnutí z dodatku stálého seznamu voličů,
- zajišťuje telefonní spojení do každé volební místnosti v územním obvodu obce a telefonní číslo nahlašuje nejpozději 9 dnů přede dnem voleb pověřenému obecnímu úřadu,
- řeší stížnosti na organizačně technické zabezpečení voleb na úrovni volebního okrsku,
- zajišťuje archivaci volební dokumentace převzaté od okrskových volebních komisí,
- plní další úkoly stanovené zákonem o volbách.

5.8 Starosta³⁰

Starosta

- stanovuje stálé volební okrsky,
- informuje voliče o době a místě konání voleb do zastupitelstva obce,
- zajišťuje distribuci hlasovacích lístků voličům,
- stanovuje s přihlédnutím k počtu voličů ve volebním okrsku ve lhůtě 60 dnů přede dnem voleb do zastupitelstva obce minimální počet členů okrskové volební komise, a to tak, aby počet členů byl nejméně 6, s výjimkou volebních okrsků do 300 voličů, kde může být okrsková volební komise čtyřčlenná,
- svolává první zasedání okrskové volební komise tak, aby se uskutečnilo nejpozději do 21 dnů přede dnem voleb,
- jmenuje a odvolává zapisovatele okrskové volební komise,
- poskytuje každé volební straně, jejíž kandidátní listina byla zaregistrována, informace o počtu a sídlech volebních okrsků zveřejněním na úřední desce obecního úřadu do 45 dnů přede dnem voleb,

---

³⁰ § 15 zákona o volbách.

- plní další úkoly stanovené zákonem o volbách.

Oznámení o svolání prvního zasedání okrskové volební komise zasílá starosta delegovaným a jmenovaným zástupcům do datové schránky, případně na adresu, kterou mu sdělili jako adresu pro doručování, na adresu evidovanou v informačním systému evidence obyvatel, na kterou mají být doručovány písemnosti, nebo na adresu místa jejich trvalého pobytu a současně toto oznámení vyvěsí na úřední desce obecního úřadu. Oznámení se pokládá za doručené dnem vyvěšení na úřední desce.

5.9 Okrsková volební komise³¹

Okrsková volební komise

- dbá o pořádek ve volební místnosti,
- zajišťuje a dozírá na průběh hlasování,
- sčítá hlasy a vyhotovuje zápis o průběhu a výsledku hlasování,
- odevzdává volební dokumentaci do úschovy obecnímu úřadu s výjimkou jednoho stejnopisu zápisu o průběhu a výsledku hlasování.

Členem okrskové volební komise může být státní občan České republiky a státní občan některého z členských států Evropské unie, který je přihlášen k trvalému pobytu v obci na území České republiky a který alespoň v den složení slibu dosáhl věku nejméně 18 let, nenastala u něj překážka výkonu volebního práva, a není kandidátem pro volby do zastupitelstva obce, pro které je okrsková volební komise vytvořena. Vzor průkazu člena okrskové volební komise tvoří přílohu č. 2 této práce.

Každá volební strana³², jejíž kandidátní listina byla zaregistrována pro volby do zastupitelstva obce, může delegovat nejpozději do 30 dnů přede dnem voleb jednoho člena a jednoho náhradníka do okrskové volební komise v každém volebním okrsku, ve kterém se do příslušného zastupitelstva volí. Není-li takto dosaženo nejnižšího stanoveného počtu členů

---

³¹ § 16 zákona o volbách.

³² § 20 odst. 1 zákona o volbách.

okrskové volební komise, jmenuje členy na neobsazená místa starosta. Pro případ, kdy počet členů okrskové volební komise poklesne pod stanovený počet v průběhu voleb do zastupitelstva obce a nejsou-li náhradníci z týchž volebních stran, jejichž zástupcům zaniklo členství, jmenuje starosta na neobsazená místa další členy komise.

Delegování členů a náhradníků probíhá doručením jejich seznamu starostovi. Seznam musí obsahovat jméno a příjmení, datum narození a místo, kde je člen, popřípadě náhradník přihlášen k trvalému pobytu, a podpis zmocněnce volební strany; tvoří-li volební stranu nezávislý kandidát, podpis tohoto kandidáta. Seznam může obsahovat i údaj, do které okrskové volební komise mají být delegováni členové a náhradníci zařazení. Pokud tento údaj chybí, zařadí je do okrskových volebních komisí starosta.

Možnost delegování člena komise svědčící každému kandidujícímu subjektu, který byl pro volby registrován, je mechanismem zabezpečujícím regulérnost voleb a možnost dozoru nad procesem volby a sčítání hlasů. Z praxe lze dovodit, že ve městě Plzni (dost podobně i v jiných velkých městech) není ze strany kandidujících subjektů tomuto institutu přikládána taková váha, proto kandidující subjekty často nedodají seznam členů okrskových komisí. Časté je i dodání seznamu osob, který obsahuje osoby, které vůbec neví, že na něm jsou, nebo např. osoby již zemřelé apod. V takovém případě musí dostatečný počet volebních komisařů shánět starosta (prostřednictvím obecního úřadu), což začíná být čím dál těžším úkolem, jelikož zájem občanů o členství v okrskových volebních komisích je stále menší. Jedním z faktorů může být nezájem o jakoukoliv občanskou angažovanost, ale svou roli jistě v dnešní době hrají i jiné faktory, např. odměňování za výkon funkce, který je dále předmětem jiné části práce.

Členství v okrskové volební komisi vzniká složením slibu znění: "Slibuji na svou čest, že budu svědomitě a nestranně vykonávat svoji funkci a budu se při tom řídit Ústavou, zákony a jinými právními předpisy České republiky." Slib skládá delegovaný zástupce tak, že se podepíše pod písemné znění slibu.

Členství v okrskové volební komisi zaniká dnem ukončení činnosti okrskové volební komise, úmrtím člena, okamžikem, kdy předseda okrskové volební komise obdrží písemné prohlášení o vzdání se funkce člena okrskové volební komise (takové prohlášení nelze vzít zpět), okamžikem, kdy předseda okrskové volební komise obdrží písemné odvolání člena

okrskové volební komise tím, kdo jej delegoval nebo jmenoval, nebo ve dny voleb, trvá-li nepřítomnost člena okrskové volební komise ve volební místnosti bez souhlasu komise déle než 3 hodiny.

Zapisovatel okrskové volební komise, jímž může být pouze státní občan České republiky, je členem okrskové volební komise pouze s hlasem poradním a při hlasování se do počtu členů okrskové volební komise nezapočítává. Zapisovatel pořizuje zápisy z jednání komise, může také okrskové volební komisi předkládat návrhy. Zapisovatel skládá stejný způsobem stejný slib jako člen okrskové volební komise. Zapisovatele okrskové volební komise jmenuje starosta nejpozději 20 dnů před prvním zasedáním okrskové volební komise. Přestane-li zapisovatel vykonávat svoji funkci, musí být neprodleně starostou jmenován nový zapisovatel.

Za člena okrskové volební komise, jehož členství zaniklo, povolá předseda okrskové volební komise prostřednictvím starosty náhradníka téže volební strany; náhradník se stává členem okrskové volební komise složením slibu člena okrskové volební komise.

Okrsková volební komise je usnášeníschopná, je-li přítomna nadpoloviční většina všech jejích členů s právem hlasovat. Usnesení je přijato, vyslovila-li se pro ně nadpoloviční většina přítomných členů. Při rovnosti hlasů se návrh pokládá za zamítnutý. Okrsková volební komise na svém prvním zasedání určí losem ze svých členů předsedu a místopředsedu. Losování řídí zapisovatel. Pokud předseda nebo místopředseda okrskové volební komise odstoupí nebo nebude moci z jiných závažných důvodů vykonávat svoji funkci, proběhne losování znovu; do losování předsedy okrskové volební komise není zařazen místopředseda okrskové volební komise a do losování místopředsedy okrskové volební komise není zařazen předseda okrskové volební komise. Předseda okrskové volební komise může jednotlivými úkony pověřit ostatní členy okrskové volební komise.

Činnost okrskové volební komise při volbách do zastupitelstva je ukončena patnáctým dnem po vyhlášení výsledků voleb do zastupitelstev obcí Státní volební komisí. Činnost okrskové volební komise v obci, kde byl podán návrh na neplatnost hlasování nebo neplatnost voleb, končí

- dnem nabytí právní moci rozhodnutí soudu v případě, že tento návrh byl soudem zamítnut,

- patnáctý den po uveřejnění výsledků opakovaného hlasování v případě, že tento návrh byl soudem shledán oprávněným a opakuje se v rámci volebního procesu pouze hlasování,
- dnem nabytí právní moci rozhodnutí soudu v případě, že tento návrh byl soudem shledán oprávněným a opakuje se celý volební proces.

Činnost okrskové volební komise v obci, kde nebyl odevzdán zápis o průběhu a výsledku hlasování, končí patnáctý den po uveřejnění výsledků opakovaného hlasování.

Okrskových volebních komisí je v rámci statutárního města Plzně ustavováno pro každé volby 184, jelikož je území města rozděleno do 184 volebních okrsků. V komisích v rámci Plzně zasedá v rozmezí mezi 1500-2000 osob dle náročnosti sčítacího procesu. Volby do zastupitelstev obcí jsou zcela nejsložitějšími z hlediska sčítání hlasů, jelikož komise díky panašování musí hledat hlasy pro jednotlivé kandidáty napříč celým hlasovacím lístkem, který je již tradičně oboustranný a navíc komise sčítá výsledky pro dvě zastupitelstva (zastupitelstvo celoměstské a zastupitelstvo městského obvodu).

6 VOLEBNÍ STRANY

Volební stranou ve smyslu zákona o volbách mohou být registrované politické strany a politická hnutí³³, jejichž činnost nebyla pozastavena, a jejich koalice, nezávislí kandidáti, sdružení nezávislých kandidátů nebo sdružení politických stran nebo politických hnutí a nezávislých kandidátů.³⁴

Politická strana a politické hnutí mohou být součástí pouze jedné volební strany pro volby do téhož zastupitelstva. Podává-li politická strana a politické hnutí kandidátní listinu samostatně, nemůže již být pro volby do téhož zastupitelstva součástí jiné volební strany. Kandidát může kandidovat pouze na jedné kandidátní listině volební strany pro volby do téhož zastupitelstva, a jsou-li vytvořeny volební obvody, pouze v jednom volebním obvodu.

---

³³ § 9 zákona č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách a v politických hnutích, v platném znění.

³⁴ § 20odst. 1 zákona o volbách.

Volební strana, s výjimkou nezávislého kandidáta, činí úkony ve volebních věcech prostřednictvím svého zmocněnce. Zmocněncem nebo jeho náhradníkem je fyzická osoba, která je takto označena na kandidátní listině, přičemž jím nemůže být osoba mladší 18 let, osoba zbavená způsobilosti k právním úkonům nebo kandidát. Úkony zmocněnce je volební strana vázána. Svého zmocněnce může volební strana písemně odvolat. Zmocnění zaniká okamžikem doručení tohoto odvolání registračnímu úřadu.

V rámci systému počítání hlasů lze k problematice volebních stran uzavřít, že nezávislí kandidáti či jejich sdružení jsou spíše subjekty kandidujícími na menších obcích, ve velkých městech převládají kandidátní listiny politických stran a hnutí, případně jejich koalice, občasné i sdružení těchto subjektů a nezávislých kandidátů. Pro takové sdružení je upuštěno od požadavku na petiční archy, jejichž dodání je ve velkých městech relativně nereálné. V rámci kandidatury do Zastupitelstva města Plzně by nezávislý kandidát musel shromáždit 1500 podpisů a sdružení nezávislých kandidátů 11600 podpisů. Nezávislý kandidát jako jedinec je navíc tím víc znevýhodněn, čím více se volí členů zastupitelstva.

7 KANDIDÁTNÍ LISTINY

Kandidátní listiny pro volby do zastupitelstva obce mohou podávat volební strany³⁵.

Každá volební strana může podat pro volby do téhož zastupitelstva pouze jednu kandidátní listinu. V případě, že se volí do téhož zastupitelstva ve dvou nebo více volebních obvodech, může volební strana podat kandidátní listinu v každém volebním obvodě. Kandidátní listiny se podávají nejpozději do 16.00 hodin 66 dnů přede dnem voleb registračnímu úřadu, kterým je pro účely tohoto zákona obecní úřad v obcích, kde jsou zřízeny alespoň 2 odbory. Pro ostatní obce je registračním úřadem pověřený obecní úřad. Registrační úřad potvrzuje zmocněnci volební strany nebo nezávislému kandidátu podání kandidátní listiny.³⁶

---

³⁵ § 20 odst. 1 zákona o volbách.

³⁶ § 21 zákona o volbách.

Pověřený obecní úřad zveřejní nejpozději 85 dnů přede dnem voleb na úřední desce, popřípadě způsobem v místě obvyklým, seznam obecních úřadů v obcích, kde jsou zřízeny alespoň 2 odbory, kterým se podávají kandidátní listiny přímo, a seznam obcí, ze kterých se kandidátní listiny podávají příslušnému pověřenému obecnímu úřadu.

Je-li volební strana tvořena nezávislým kandidátem nebo sdružením nezávislých kandidátů, připojí volební strana ke kandidátní listině petici podepsanou voliči podporujícími její kandidaturu. V záhlaví petice a na každé její další straně musí být uveden název volební strany, název zastupitelstva obce, do kterého volební strana kandiduje a rok konání voleb. Vedle podpisu voliče musí být vždy uvedeno jeho jméno, příjmení, datum narození a místo, kde je přihlášen k trvalému pobytu. Chybí-li některý z uvedených údajů, nelze tento hlas pro podporu volební strany započítat. Nezapočítávají se také podpisy kandidátů samých. Potřebný počet podpisů voličů na peticích vypočítá na celé číslo zaokrouhlené nahoru dle následující tabulky registrační úřad a uveřejní je na úřední desce nejpozději 85 dnů přede dnem voleb.

Magistrát města Plzně jako registrační úřad pro volby do Zastupitelstva města Plzně a metodický orgán pro koordinaci volebních procesů úřadů městských obvodů Plzně 1-10 vydává souhrnný materiál, ve kterém jsou obsaženy výše uvedené údaje včetně upozornění na možné chyby při podávání kandidátních listin a petic. Materiál vypracovaný Magistrátem města Plzně pro volby v roce 2014 tvoří přílohu č. 1 této práce. Důležitým nástrojem volebních orgánů je i harmonogram úkolů a lhůt pro jednotlivé volby. Vzorový harmonogram pro volby do zastupitelstev obcí tvoří přílohu č. 3 této práce.

Níže je vložena tabulka s požadovaným počtem podpisů pod peticemi podporujícími nezávislého kandidáta, nebo sdružení nezávislých kandidátů. Potřebný počet se počítá z počtu obyvatel obce k 1. 1. roku, kdy jsou konány volby. Zde je třeba konstatovat, že takový výpočet nemá příliš logiky, jelikož není nikterak navázán na počet voličů v dané obci. Zde by stálo za to, legislativu upravit k navázání na počet voličů k rozhodnému datu. Poměr voličů a nevoličů je totiž v rámci jednotlivých obcí velmi rozdílný.

Obec, městská část, městský obvod, popřípadě volební obvod	Potřebné počty podpisů voličů zapsaných v seznamech - z počtu obyvatel obce, městské části, městského obvodu, popřípadě volebního obvodu	
	pro nezávislé kandidáty	pro sdružení nezávislých kandidátů
do 500 obyvatel	5%	7%
nad 500 do 3000 obyvatel	4% nejméně 25	7%
nad 3000 do 10 000 obyvatel	3% nejméně 120	7%
nad 10 000 do 50 000 obyvatel	2% nejméně 600	7%
nad 50 000 do 150 000 obyvatel	1% nejméně 1000	7%
nad 50 000 do 150 000 obyvatel	0,5% nejméně 1500	7%

Kandidátní listina musí obsahovat ³⁷

- název zastupitelstva,
- označení volebního obvodu, jsou-li volební obvody vytvořeny,
- název volební strany a označení, o jaký typ volební strany jde, s uvedením názvu politických stran a politických hnutí,
- jména a příjmení kandidátů, jejich věk a povolání, část obce, nečlení-li se obec na části, obec, kde jsou přihlášení k trvalému pobytu, název politické strany nebo politického hnutí, jehož jsou členy, nebo údaj, že nejsou členy žádné politické strany nebo politického hnutí (dále jen "bez politické příslušnosti"),
- pořadí na kandidátní listině vyjádřené pomocí arabského čísla,

---

³⁷ § 22 odst. 1 zákona o volbách.

- jméno a příjmení zmocněnce volební strany a jeho náhradníka s uvedením místa, kde jsou přihlášení k trvalému pobytu, není-li volební stranou nezávislý kandidát,
- jde-li o koalici, název politické strany nebo politického hnutí, které kandidáta navrhlo,
- jde-li o sdružení politických stran nebo politických hnutí a nezávislých kandidátů, označení politické strany nebo politického hnutí, které kandidáta navrhlo, nebo označení, že jde o nezávislého kandidáta,
- podpis zmocněnce volební strany; u nezávislého kandidáta podpis kandidáta; podávají-li kandidátní listinu politická strana, politické hnutí nebo jejich koalice anebo sdružení politických stran nebo politických hnutí a nezávislých kandidátů, jméno a příjmení, označení funkce a podpis osoby oprávněné jednat jejich jménem, popřípadě jménem organizační jednotky, je-li ustavena.

Vzor kandidátní listiny tvoří přílohu č. 4, vzor prohlášení kandidáta tvoří přílohu č. 5 a vzor petičního archu tvoří přílohu č. 6 této práce.

Volební strana může na kandidátní listině uvést nejvýše tolik kandidátů, kolik činí počet členů volených do příslušného zastupitelstva obce³⁸ (viz kapitola 3.2.). Jsou-li pro volby do zastupitelstva obce vytvořeny volební obvody, může volební strana na kandidátní listině pro každý volební obvod uvést nejvýše tolik kandidátů, kolik členů tohoto zastupitelstva má být v tomto volebním obvodu voleno. V obcích, kde se má volit 7 a méně členů zastupitelstva obce, volební strana může na kandidátní listině uvést nejvýše tolik kandidátů, kolik činí počet členů volených do příslušného zastupitelstva obce zvýšený o jednu třetinu a zaokrouhlený na celé číslo dolů. Po uplynutí šedesátého dne přede dnem voleb do zastupitelstva obce nelze již doplňovat do kandidátní listiny další kandidáty ani vzájemně měnit jejich pořadí.³⁹

Ke kandidátní listině musí být přiloženo vlastnoručně podepsané prohlášení kandidáta, že souhlasí se svou kandidaturou, že mu nejsou známy překážky volitelnosti, popřípadě tyto překážky pominou ke dni voleb do zastupitelstva obce a že nedal souhlas k tomu, aby byl uveden na jiné kandidátní listině pro volby do téhož zastupitelstva. Na prohlášení kandidát

---

³⁸ § 67 zákona o obcích.

³⁹ § 22 odst. 2 zákona o volbách.

uvede také místo, kde je přihlášen k trvalému pobytu, a datum narození.⁴⁰

Formu spolupráce volebních orgánů při kontrole správnosti údajů uváděných na kandidátních listinách a při předávání podkladů pro vytvoření registrů a číselníků kandidátů a kandidujících volebních stran upravuje vyhláška o volbách⁴¹. Dříve Ministerstvo vnitra poskytovalo krajským úřadům seznam všech registrovaných politických stran a politických hnutí, údaje o zrušení nebo pozastavení činnosti politické strany nebo politického hnutí a údaje o statutárních orgánech a organizačních jednotkách, jsou-li vytvořeny, a to nejpozději ve lhůtě 85 dnů přede dnem voleb. Krajské úřady poté poskytovali nejpozději ve lhůtě 80 dnů přede dnem voleb seznam všech registrovaných politických stran a politických hnutí a údaje o zrušení nebo pozastavení činnosti politické strany nebo politického hnutí registračním úřadům na území příslušného kraje. Od tohoto složitého předávání informací bylo upuštěno a v současné době je na webových stránkách Ministerstva vnitra ČR veřejný seznam „Rejstřík politických stran a politických hnutí“,⁴² kam mohou registrační úřady nahlížet.

Registrační úřad průběžně pořizuje a předává Českému statistickému úřadu k založení registru kandidátů kopie podaných kandidátních listin včetně příloh, a to nejpozději první den po uplynutí lhůty pro podávání kandidátních listin. Český statistický úřad vyhotoví seznam kandidátů se shodným jménem, příjmením a věkem, kandidujících do téhož zastupitelstva, a předá jej registračnímu úřadu nejpozději šedesátý druhý den přede dnem voleb. Po vyhodnocení chyb a podle pokynu registračního úřadu Český statistický úřad aktualizuje registr kandidátů. Obdobně se postupuje v případech odvolání nebo vzdání se kandidatury do okamžiku zaregistrování kandidátních listin či odmítnutí registrace kandidátní listiny na základě rozhodnutí soudu. Na tomto místě lze konstatovat, že současný model není pro registrační úřady šťastný, jelikož jeho pracovníci musí kontrolovat data kandidátů opakovaně. Možným řešením by bylo pořizování dat kandidátů do elektronického systému samotnými pracovníky registračního úřadu při již prvotní kontrole údajů uvedených na kandidátní listině.

---

⁴⁰ § 22 odst. 3 zákona o volbách.

⁴¹ § 6 vyhlášky o volbách.

⁴² <http://aplikace.mvcr.cz/seznam-politickyh-stran/>

7.1 Projednání a registrace kandidátních listin ⁴³

Přezkoumání předložených kandidátních listin provádí registrační úřad ve lhůtě od 66 do 60 dnů přede dnem voleb. Nemá-li kandidátní listina předepsané náležitosti nebo obsahuje-li nesprávné údaje nebo není-li k ní připojena petice, popřípadě petice neobsahuje potřebný počet podpisů, vyzve registrační úřad písemně prostřednictvím zmocněnce volební stranu nebo nezávislého kandidáta nejpozději 58 dnů přede dnem voleb, aby závady odstranil do 53 dnů přede dnem voleb. Stejná lhůta platí i pro odstranění vad kandidátní listiny zmocněncem volební strany nebo nezávislým kandidátem z vlastní iniciativy, bez výzvy registračního úřadu.

Nejsou-li volební stranou závady ve stanovené lhůtě odstraněny, rozhodne registrační úřad ve lhůtě do 48 dnů přede dnem voleb o škrtnutí

- kandidáta na kandidátní listině, pokud k ní není přiloženo prohlášení nebo toto prohlášení je nesprávné či neúplné,
- kandidáta v případě, že je uveden na více kandidátních listinách, a to na kandidátní listině, k níž není připojeno prohlášení; podepsal-li kandidát prohlášení u více kandidátních listin, škrtně jej registrační úřad na všech kandidátních listinách,
- kandidátů, kteří jsou na kandidátních listinách uvedeni nad nejvyšší stanovený počet,
- kandidáta, u něhož nejsou uvedeny stanovené údaje, popřípadě jsou-li tyto údaje nesprávné či neúplné,
- kandidáta, který nesplňuje podmínky volitelnosti.

Registrační úřad ve lhůtě do 48 dnů přede dnem voleb do zastupitelstva obce rozhodne o registraci kandidátní listiny splňující náležitosti dle zákona o volbách nebo o odmítnutí kandidátní listiny, jestliže není správně podána⁴⁴ nebo kandidátní listina neobsahuje požadované náležitosti⁴⁵ a nápravy již nelze předepsaným postupem⁴⁶ dosáhnout. V případě,

---

⁴³ § 23 zákona o volbách.

⁴⁴ § 21 zákona o volbách.

⁴⁵ § 22 zákona o volbách.

⁴⁶ § 23 odst. 1 a 2 zákona o volbách.

že politická strana nebo politické hnutí je součástí více volebních stran pro volby do téhož zastupitelstva obce, odmítne registrační úřad tu kandidátní listinu, která neobsahuje podpis zmocněnce volební strany; u nezávislého kandidáta podpis kandidáta; podává-li kandidátní listinu politická strana, politické hnutí nebo jejich koalice anebo sdružení politických stran nebo politických hnutí a nezávislých kandidátů, jméno a příjmení, označení funkce a podpis osoby oprávněné jednat jejich jménem, popřípadě jménem organizační jednotky, je-li ustavena. Obsahují-li tyto náležitosti všechny kandidátní listiny, odmítne všechny.

Registrační úřad neprodleně vyhotoví rozhodnutí o registraci, o odmítnutí kandidátní listiny nebo o škrtnutí kandidáta na kandidátní listině a zašle je tomu, kdo je oprávněn domáhat se ochrany u soudu proti tomuto rozhodnutí. Současně se rozhodnutí vyvěsí na úřední desce registračního úřadu a vyznačí se na něm den vyvěšení. Za doručené se rozhodnutí považuje třetím dnem ode dne vyvěšení. Není tedy rozhodné, zda a kdy osoba oprávněná domáhat se ochrany u soudu zasláné písemné vyhotovení rozhodnutí převezme.

Rozhodnutí o registraci, o odmítnutí kandidátní listiny nebo o škrtnutí kandidáta na kandidátní listině musí obsahovat výrok, odůvodnění a poučení o odvolání. Výrok musí obsahovat rozhodnutí ve věci s uvedením ustanovení právního předpisu, podle něhož bylo rozhodnuto. V odůvodnění je nutné uvést, které skutečnosti byly podkladem pro rozhodnutí. Odůvodnění není třeba v případě rozhodnutí o provedení registrace. V písemném vyhotovení rozhodnutí se uvede registrační úřad, který rozhodnutí vydal, a datum vydání rozhodnutí. Rozhodnutí musí být opatřeno úředním razítkem a podpisem s uvedením jména a příjmení zaměstnance obce, jejíž úřad plní funkci registračního úřadu.

Vzory rozhodnutí o registraci kandidátní listiny, odmítnutí kandidátní listiny a rozhodnutí o škrtnutí kandidáta tvoří přílohu č. 7, 8 a 9 této práce.

Na základě rozhodnutí soudu podle zvláštního právního předpisu⁴⁷ provede registrační úřad zaregistrování kandidátní listiny i po lhůtě do 48 dnů přede dnem voleb, nejpozději však 20 dnů přede dnem voleb. Proti tomuto zaregistrování nelze podat opravný prostředek. Registrace je podmínkou pro vytištění hlasovacích lístků. Nedosahuje-li souhrnný počet

---

⁴⁷ § 89 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, v platném znění.

kandidátů uvedených na všech registrovaných kandidátních listinách nadpoloviční většiny počtu členů zastupitelstva obce, který má být volen, popřípadě je menší než 5, volby se v takové obci nekonají.

7.2 Vzdání se kandidatury nebo odvolání kandidatury ⁴⁸

V případě, že je kandidátní listina podána politickou stranou, politickým hnutím nebo koalici, může zmocněnec takovéto volební strany ve lhůtě do 48 hodin před zahájením voleb písemně kandidaturu kandidáta odvolat. Kandidát jakékoliv volební strany se může ve stejné lhůtě písemně vzdát své kandidatury. Prohlášení o vzdání se kandidatury nebo o odvolání kandidatury musí být doručeno příslušnému registračnímu úřadu a toto nelze již vzít zpět.

Je-li prohlášení učiněno před registrací kandidátní listiny, kandidát, který se vzdal kandidatury nebo jehož kandidatura byla odvolána, nebude uveden na hlasovacím lístku, přičemž registrační úřad změní označení pořadí zbývajících kandidátů na kandidátní listině posunutím číselné řady.

Je-li prohlášení učiněno až po registraci kandidátní listiny, údaje o kandidátovi zůstávají na kandidátní listině, přičemž se při zjišťování výsledku voleb do zastupitelstva k hlasům pro něj odevzdaným nepřihlíží a sníží se také počet kandidátů příslušné volební strany. Pokud prohlášení obdrží registrační úřad do 48 hodin před zahájením voleb, zajistí jeho zveřejnění ve všech volebních místnostech na území obce.

8 HLASOVACÍ LÍSTKY

Tisk hlasovacích lístků je zajišťován po registraci kandidátních listin registračním úřadem prostřednictvím obchodní společnosti vybrané Ministerstvem vnitra. Na každém hlasovacím lístku musí být v jeho záhlaví uveden název obce a počet členů zastupitelstva, který má být zvolen. Dále se v záhlaví hlasovacího lístku, jsou-li vytvořeny volební obvody, uvede též označení volebního obvodu a počet členů zastupitelstva, který má být zvolen

---

⁴⁸ § 24 zákona o volbách.

v příslušném volebním obvodu. Všechny hlasovací lístky jsou na stejném místě opatřeny razítkem příslušné obce téže barvy. Hlasovací lístky pro volby do zastupitelstev územně členěných statutárních měst a do Zastupitelstva hlavního města Prahy jsou označeny na levém okraji svislým barevným pruhem. Hlasovací lístky mohou být vytištěny oboustranně. Všechny hlasovací lístky pro volby do příslušného zastupitelstva musí být vytištěny na papíru stejné barvy, jakosti a rozměrů. Pro označení všech volebních stran i pro údaje o všech kandidátech pro volby do příslušného zastupitelstva musí být užito stejných druhů a velikostí písma.

Po volbách do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR se, v rámci soudního přezkumu voleb, který konstatoval řadu pochybení na straně zejména okrskových volebních komisí, zvedla vlna novelizačních snah Ministerstva vnitra ČR v rámci procesu přípravy a průběhu voleb. Mimo dosti nesystémové kroky, jako např. navýšení odměn za výkon funkce člena okrskové volební komise (blíže viz kapitola 18.1.), došlo k dílčím novelám volebních zákonů i ve vztahu k hlasovacím lístkům, které napříště mají být jednostranné. Tato novelizace se netýká hlasovacích lístků pro volby do zastupitelstev obcí, kde by zejména u velkých měst byl tisk jednostranného hlasovacího lístku zcela nereálný. Pro souběh voleb bude napříště párována barva hlasovacího lístku s barvou příslušné úřední obálky, aby nedocházelo k neplatnosti hlasů z důvodu vložení do nesprávné úřední obálky. Další navrhovanou úpravou je např. přiznání plnohodnotného členství včetně práva hlasovat zapisovateli okrskové volební komise. Pro bližší představu velikosti hlasovacího lístku v územně členěném statutárním městě tvoří přílohu č. 10 této práce hlasovací lístek pro volby do Zastupitelstva města Plzně z roku 2014.

Kandidáti každé volební strany pro volby do příslušného zastupitelstva jsou uváděni na společném hlasovacím lístku v pořadí, které určí volební strana, a to v samostatných zarámovaných sloupcích. Sloupce jsou umístěny vedle sebe. V případě, že pro počet volebních stran není možné sloupce umístit vedle sebe, pokračují sloupce v následující řadě.

Pořadí volebních stran stanoví registrační úřad losem. K losování by neměl registrační úřad přistoupit dříve než šestý den po dni vyvěšení posledního rozhodnutí o registraci nebo o odmítnutí kandidátní listiny na úřední desce. Od této lhůty lze přistoupit k losování pořadí

jednotlivých volebních stran za předpokladu, že není podán návrh soudu v souvislosti s ochranou ve věcech registrace⁴⁹. Je-li takový návrh podán, měl by registrační úřad přistoupit k losování až po právní moci usnesení soudu o odmítnutí či zamítnutí takového návrhu nebo po právní moci usnesení, jímž soud rozhodl o zrušení registrace kandidátní listiny některé z volebních stran nebo po dodatečném zaregistrování odmítnuté kandidátní listiny na základě pravomocného usnesení soudu, jímž soud rozhodl o zaregistrování kandidátní listiny. Losování blíže upravuje vyhláška o volbách. Do losování se nezahrnou volební strany, jejichž kandidátní listina nebyla zaregistrována. Losovací osudí obsahuje tolik celých čísel v nepřerušované číselné řadě počínající číslem 1, kolik kandidátních listin pro volby do příslušného zastupitelstva bylo zaregistrováno. Byly-li pro volby do příslušného zastupitelstva vytvořeny volební obvody, provede se losování pořadí volebních stran na hlasovacím lístku pro každý volební obvod samostatně. Do tohoto losování nejsou volební strany, jejichž kandidátní listina nebyla pro příslušný volební obvod zaregistrována. Výsledek losování sdělí registrační úřad neprodleně českému statistickému úřadu, který vyhotoví číselník kandidujících volebních stran. Registrační úřad neprodleně informuje Český statistický úřad o případných odvoláních nebo vzdáních se kandidatury od uplynutí lhůty pro zaregistrování kandidátní listiny do 48 hodin před zahájením voleb. Informování probíhá předáním kopie prohlášení o vzdání se nebo odvolání kandidatury.

Každý sloupec na hlasovacím lístku je nadepsán názvem a vylosovaným číslem volební strany. V záhlaví sloupce je také umístěn čtvereček v případě, že jsou v tomto sloupci uvedeni alespoň 2 kandidáti. U každého kandidáta se uvádí jeho jméno, příjmení, věk, povolání, část obce, nebo nečlení-li se obec na části, obec, ve které je kandidát přihlášen k trvalému pobytu, a název politické strany nebo politického hnutí, jejímž je kandidát členem, popřípadě údaj o tom, že je bez politické příslušnosti. Je-li volební stranou sdružení politických stran nebo politických hnutí a nezávislých kandidátů, uvede se navíc i označení politické strany nebo politického hnutí, které kandidáta navrhlo, nebo označení, že jde o nezávislého kandidáta. Je-li volební stranou koalice politických stran a politických hnutí, uvede se navíc označení politické strany nebo politického hnutí, které kandidáta navrhlo.

---

⁴⁹ § 89 odst. 2 a 4 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, v platném znění.

Názvy politických stran a politických hnutí se uvádějí ve zkratce⁵⁰. Před jménem každého kandidáta je umístěn rámeček a pořadové číslo kandidáta označené arabskou číslicí. Správnost údajů o volební straně a jejích kandidátech na hlasovacím lístku má právo zmocněnec volební strany, o nezávislém kandidátovi tento kandidát, ověřit před jeho vytištěním, pokud tohoto práva využije do 2 pracovních dnů po výzvě registračního úřadu.

Distribuci hlasovacích lístků voličům zajišťuje starosta tak, aby byly voličům doručeny nejpozději 3 dny přede dnem voleb. Okrskovým volebním komisím musí být hlasovací lístky doručeny nejpozději v den voleb. V obcích, kde není starosta, zajišťuje distribuci hlasovacích lístků místostarosta, není-li v obci ani ten, pak ji zajistí ředitel krajského úřadu popř. ředitel Magistrátu hlavního města Prahy, jedná-li se o hlavní město Prahu. Vyskytují-li se na hlasovacích lístcích již předaných voličům zřejmé tiskové chyby, hlasovací lístky se nepřetiskují, ale registrační úřad zajistí vyvěšení informace o chybách na hlasovacích lístcích ve všech volebních místnostech na území obce s uvedením správného údaje.

9 VOLEBNÍ OBVODY A VOLEBNÍ OKRSKY

Každá obec tvoří jeden volební obvod, nevytvoří-li příslušné zastupitelstvo nejpozději 85 dnů přede dnem konání voleb více volebních obvodů. Volební obvody⁵¹ se vytvářejí tak, aby se

- v obcích s počtem obyvatel do 10 000 volilo v každém volebním obvodu nejméně 5 členů zastupitelstva,
- v obcích s počtem obyvatel od 10 001 do 50 000 volilo v každém volebním obvodu nejméně 7 členů zastupitelstva,
- v obcích s počtem obyvatel nad 50 000 volilo v každém volebním obvodu nejméně 9 členů zastupitelstva.

---

⁵⁰ § 9 zákona č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách a v politických hnutích, v platném znění.

⁵¹ § 27 zákona o volbách.

Seznam vytvořených volebních obvodů, včetně jejich popisu a počtu členů zastupitelstva, kteří mají být v jednotlivých volebních obvodech voleni, a potřebný počet podpisů na petici podporující kandidaturu nezávislého kandidáta a sdružení nezávislých kandidátů zveřejní starosta do 2 dnů od vytvoření volebních obvodů na úřední desce a případně způsobem v místě obvyklým. Pro hlavní město Prahu a pro územně členěná statutární města platí, že jejich městská část nebo městský obvod může být součástí pouze jednoho volebního obvodu.

Z důvodu odevzdání hlasovacích lístků a sčítání hlasů jsou v každé obci vytvořeny stálé volební okrsky⁵². Volební okrsky a volební místnost pro každý volební okrsek stanoví starosta. Volební okrsky se vytváří tak, aby zahrnovaly přibližně 1000 voličů, přičemž pro vzdálené části obce lze vytvořit samostatné volební okrsky i pro menší počet voličů. Postup obecních úřadů při vytváření volebních obvodů upravuje vyhláška o volbách. Volební okrsky se vytváří s důrazem na zachování přirozených územních celků a zajištění dostupnosti volebních místností pro voliče. Volební okrsek pro vzdálené části obce lze vytvořit, má-li alespoň 10 voličů. Každý volební okrsek v obci se označí pořadovým číslem. Číslování je provedeno v jedné číselné řadě počínající číslem 1 arabskými číslicemi. Hlavní město Praha a územně členěná statutární města číslují volební okrsky v jednotlivých městských částech a městských obvodech tak, aby v těchto městech tvořily nepřerušovanou číselnou řadu.

Volební okrsky lze měnit pouze z důvodu

- zvýšení nebo snížení počtu voličů ve volebním okrsku o jednu třetinu,
- změny hranic obce v místech, kde je území této obce osídleno,
- změny hranic městských obvodů nebo městských částí,
- kdy hranice volebního okrsku není shodná s hranicí volebního obvodu pro volby do Senátu nebo volebního obvodu pro volby do zastupitelstev obcí.

Volební okrsky nelze měnit v období od vyhlášení voleb do vyhlášení celkových výsledků voleb Státní volební komisí.

---

⁵² § 26 zákona o volbách.

10 VOLEBNÍ KAMPAŇ A INFORMOVÁNÍ VOLIČŮ

„Volební kampaň může být vedena jak v pozitivním, tak i v negativním smyslu; je tedy zcela přirozené, že kandidující politické strany voliče nejen přesvědčují o tom, že právě jejich nabídka je nejlepší, nýbrž zcela legitimně se snaží je též odradit od nabídky svých politických soupeřů. Zveřejňování informací o svých kandidátech a programu, stejně jako o kandidátech a programu politických oponentů, je zásadně kryto takovými základními právy a svobodami, jako jsou zejména svoboda projevu a právo na informace, zastřešenými ochranou svobodné soutěže politických sil v demokratické společnosti (čl. 17 a čl. 22 Listiny základních práv a svobod). Úkolem volebního soudnictví v této souvislosti pak není vytvářet alternativu vůči jiným prostředkům právní ochrany, nýbrž vyhodnotit, zda objektivně seznatelnou protizákonností nedošlo k tak intenzivnímu zásahu do volební soutěže, že to mohlo důvodně vést ke zpochybnění jejich výsledků.“⁵³

Volební kampaň ve volbách do zastupitelstev obcí není příliš podrobně upravena.⁵⁴ Starosta může nejméně 10 dnů přede dnem voleb vyhradit plochu pro vylepení volebních plakátů. Možnost jejího využití musí odpovídat zásadě rovnosti kandidujících volebních stran.

Omezující ustanovení zákona o volbách ve vztahu k volební kampani zakazují zveřejňování výsledků předvolebních a volebních průzkumů v době počínající třetím dnem přede dnem voleb a končící ukončením hlasování a dále zakazují ve dny voleb volební agitaci a propagaci pro volební strany i nezávislé kandidáty v objektu, v němž je umístěna volební místnost, a v jeho bezprostředním okolí.

Informování voličů o době a místě konání voleb se uskutečňuje tak, že starosta zveřejní způsobem v místě obvyklým nejpozději 15 dnů přede dnem voleb oznámení o době a místě konání voleb. Je-li na území obce zřízeno více volebních okrsků, uvede, které části obce náležejí do jednotlivých volebních okrsků, a oznámení zveřejní na území každého z nich. Starosta také v oznámení uvede adresy volebních místností, a jsou-li v obci vytvořeny volební obvody, jejich popis. Starosta v oznámení dále upozorní voliče na povinnost prokázat

---

⁵³ Usnesení Nejvyššího správního soudu č. 944/2006 Sb. NSS ze dne 26. 6. 2006.

⁵⁴ § 30 zákona o volbách.

při hlasování totožnost a státní občanství České republiky nebo státní občanství některého z členských států Evropské unie a uvede další potřebné údaje nutné k nerušenému průběhu voleb. Zřizuje-li se v obci výbor pro národnostní menšiny podle zvláštního zákona,⁵⁵ oznámení se zveřejní i v jazyce příslušné národnosti menšiny.

11 VOLEBNÍ MÍSTNOST, POŘÁDEK V NÍ A V JEJÍM BEZPROSTŘEDNÍM OKOLÍ⁵⁶

Volební místnost pro každý volební okrsek stanoví starosta. Objekt, ve kterém se nachází volební místnost, musí mít vyvěšenu státní vlajku a ve volební místnosti musí být na důstojném místě umístěn velký státní znak. Volební místnost musí být vybavena volební schránkou, přenosnou volební schránkou, dostatečným množstvím hlasovacích lístků a prázdných obálek opatřených úředním razítkem (dále jen "úřední obálka"), psacími potřebami, výpisy ze seznamu a tímto zákonem, který musí být voličům na jejich žádost zapůjčen k nahlédnutí. Úřední obálky musí být neprůhledné, musí být stejné velikosti, papír musí být stejné jakosti a barvy. Uskutečňují-li se volby do zastupitelstev obcí společně s jinými volbami, musí být úřední obálky pro volby do zastupitelstev obcí odlišné od obálek pro jiné volby. Ve volební místnosti musí být viditelně vyvěšen hlasovací lístek označený nápisem "vzor" a případná prohlášení o vzdání se nebo odvolání kandidatury, pokud byla doručena registračnímu úřadu do 48 hodin před zahájením voleb. Ve volební místnosti je pro úpravu hlasovacích lístků určen zvláštní prostor, který je oddělen tak, aby byla zajištěna tajnost hlasování. Počet těchto prostorů určuje starosta, přičemž přihlíží k počtu voličů ve volebním okrsku.

Pořádek ve volební místnosti a v jejím bezprostředním okolí spadá do odpovědnosti předsedy okrskové volební komise. Jím vydané pokyny k zachování pořádku a důstojného průběhu hlasování jsou závazné pro všechny přítomné. Členové okrskových volebních komisí a ti, kteří mají právo být přítomni v místnosti, kde okrsková volební komise sčítá hlasy, mají

---

⁵⁵ § 117 odst. 3 zákona o obcích.

⁵⁶ § 31 a § 35 zákona o volbách.

zakázáno poskytovat jakékoliv informace o průběhu a dílčích výsledcích voleb, a to až do okamžiku podepsání zápisu o průběhu a výsledku hlasování. Informaci o počtu voličů, kteří již hlasovali, poskytnout lze. Pro zajímavost lze uvést, že pokyny směřující k zabezpečení pořádku ve volební místnosti jsou závazné i např. pro příslušníky Policie ČR, městské strážníky apod.

12 HLASOVÁNÍ

Ve stanovenou dobu předseda okrskové volební komise prohlásí volby za zahájené, přičemž před zahájením hlasování je povinen zkontrolovat, je-li volební místnost vybavena všemi náležitostmi (viz kapitola 11), a před ostatními členy komise zapečetit zkontrolovanou prázdnou volební schránku a přenosnou volební schránku. Před okrskovou volební komisí předstupují a hlasují voliči v pořadí, ve kterém se dostavili do volební místnosti. Volič je povinen po příchodu do volební místnosti prokázat svou totožnost a státní občanství České republiky, popřípadě některého z členských států Evropské unie, občanským průkazem nebo cestovním pasem České republiky, u cizince průkazem o povolení k pobytu. Voliči, který svou totožnost a státní občanství České republiky nebo některého z členských států Evropské unie neprokáže, nebude hlasování umožněno. Pro voliče, kteří ve volební místnosti zjistí, že nemají platný doklad totožnosti, nabízí některé větší úřady obcí s rozšířenou působností (stejně jako Magistrát města Plzně) možnost nechat si vyhotovit náhradní doklad (občanský průkaz s omezenou platností) pro výkon volebního práva. Potřebné jsou k tomuto úkonu 2 dokladové fotografie, vyplnění předepsaného tiskopisu a osobní návštěva pracoviště. Doklad je vyhotoven na počkání a za úkon se nehradí žádný správní poplatek.

12.1 Způsob hlasování ⁵⁷

Po záznamu ve výpisu stálého seznamu voličů nebo jeho dodatku obdrží volič od okrskové volební komise úřední obálku a požádá-li volič okrskovou volební komisí, ta mu dodá za chybějící nebo jinak označený hlasovací lístek jiný. Volič, který obdržel úřední

---

⁵⁷ § 33 a § 34 zákona o volbách.

obálku, vstoupí do prostoru pro úpravu hlasovacích lístků. V tomto prostoru nesmí být zároveň s voličem nikdo přítomen. Tento zákaz platí i pro členy okrskové volební komise. Voliči, který nevstoupí do prostoru pro úpravu hlasovacích lístků, komise hlasování neumožní. Po úpravě hlasovacího lístku ho volič vloží do úřední obálky. Volič, jenž zejména pro svou tělesnou vadu nebo proto, že není schopen číst nebo psát, nemůže sám upravit hlasovací lístek, může s sebou do prostoru pro úpravu hlasovacích lístků vzít jiného voliče, jímž však nesmí být člen příslušné okrskové volební komise, aby za něho hlasovací lístek upravil a vložil jej do úřední obálky. V hlavním městě Praze a v územně členěných statutárních městech vloží volič hlasovací lístky pro volby do Zastupitelstva hlavního města Prahy nebo do zastupitelstva územně členěného statutárního města a hlasovací lístek do zastupitelstva městské části nebo městského obvodu do jedné úřední obálky.

Volič má možnost volit nejvýše tolik kandidátů, kolik členů příslušného zastupitelstva má být zvoleno. Na hlasovacím lístku může označit křížkem v rámečku před jménem kandidáta toho kandidáta, kterému dává svůj hlas, a to v kterémkoliv ze sloupců obsahujících kandidáty jednotlivých volebních stran. Další možností je označení křížkem v rámečku v záhlaví sloupce s kandidáty volební strany nejvýše jedné volební strany. Zároveň může volič označit v rámečku před jménem kandidáta křížkem další kandidáty, pro které hlasuje, a to v libovolných samostatných sloupcích, ve kterých jsou uvedeny ostatní volební strany. Tak volí nejdříve jednotlivě označené kandidáty a dále tolik kandidátů označené volební strany, kolik činí rozdíl počtu členů zastupitelstva, kteří mají být zvoleni, a označených jednotlivých kandidátů, a to v pořadí, v němž jsou kandidáti označené volební strany uvedeni v jejím sloupci. Takováto možnost kombinovat se odborně nazývá panašování.

12.2 Uzavření volebních místností po prvním dni voleb⁵⁸

Po uplynutí doby stanovené pro první den voleb, uzavře okrsková volební komise volební místnost, před čímž umožní odvolit všem voličům, kteří jsou ve volební místnosti nebo před ní. Poté okrsková volební komise zapečetění volební schránky, popřípadě přenosné volební schránky tak, aby do nich nebylo možné vkládat hlasovací lístky ani je z nich vybírat. Dále zabezpečí i ostatní volební dokumenty. Před zahájením hlasování druhého dne voleb

---

⁵⁸ § 37 zákona o volbách.

zkontroluje okrsková volební komise neporušenost pečeti a tyto sejme.

12.3 Ukončení hlasování⁵⁹

Uplyne-li doba stanovená pro ukončení hlasování, okrsková volební komise uzavře volební místnost. Před tím umožní odvolit všem, kteří jsou ve volební místnosti nebo před ní. Poté prohlásí předseda okrskové volební komise hlasování za ukončené. V případě, že se volby do zastupitelstev obcí nekonají společně s volbami do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky, Senátu Parlamentu České republiky nebo do zastupitelstev krajů, může předseda okrskové volební komise ukončit hlasování, pokud již odvolili všichni voliči zapsaní do výpisu ze stálého seznamu voličů a jeho dodatku ve volebním okrsku. Mimo obce, kde je vytvořen pouze jeden volební okrsek, zapečetí předseda okrskové volební komise volební schránku a přenosnou volební schránku tak, aby do nich nebylo možno vkládat hlasovací lístky ani je vybírat, a sčítání hlasů zahájí ve 14.00 hodin druhého dne voleb poté, co zkontroluje neporušenost pečeti. V obcích, kde je vytvořen pouze jeden volební okrsek lze v případě, že odvolili všichni zapsaní voliči, zahájit sčítání hlasů po uzavření volební místnosti.

Před zahájením, v průběhu nebo před ukončením hlasování mohou nastat okolnosti znemožňující zahájit hlasování, pokračovat v něm nebo je ukončit. V takových případech může okrsková volební komise odročit zahájení hlasování nebo je přerušit nebo prodloužit dobu hlasování, nejdéle však o 1 hodinu. Okrsková volební komise o tomto vyrozumí příslušný registrační úřad a způsobem v místě obvyklým i voliče. Pro případ přerušování hlasování komise zapečetí volební schránku, případně přenosnou volební schránku, a volební dokumenty. Před opětovným zahájením hlasování předseda okrskové volební komise v přítomnosti ostatních členů komise ověří neporušenost pečeti a tyto sejme. Skutečnosti týkající se odročení, přerušování nebo prodloužení hlasování poznamenává okrsková volební komise v zápisu o průběhu a výsledku hlasování.

---

⁵⁹ § 39 zákona o volbách.

12.4 Hlasování mimo volební místnost⁶⁰

Volič může ze závažných, zejména zdravotních, důvodů požádat obecní úřad a v den voleb okrskovou volební komisi o to, aby mohl hlasovat mimo volební místnost, ovšem pouze v územním obvodu volebního okrsku, pro který byla okrsková volební komise zřízena. Okrsková volební komise v takovém případě vyšle k voliči 2 své členy s přenosnou volební schránkou, úřední obálkou a hlasovacími lístky. Postup členů okrskové volební komise musí být při hlasování takový, aby byla zachována tajnost hlasování.

13 SČÍTÁNÍ HLASŮ⁶¹

Po ukončení hlasování jsou z pokynu předsedy okrskové volební komise soustředěny nepoužité hlasovací lístky a nepoužité úřední obálky a jsou zapečetěny s výjimkou nepoužitých hlasovacích lístků určených ke sčítání hlasů. Poté je otevřena volební schránka a přenosná volební schránka a jejich obsah je komisí smísen. Po vyjmutí obálek s hlasovacími lístky z volebních schránek, spočítá komise úřední obálky a porovná počet úředních obálek se záznamy ve výpisu ze stálého seznamu voličů a jeho dodatku. Neúřední obálky komise vyloučí. Vyloučí i hlasovací lístky, které byly nalezeny ve volební schránce, popřípadě přenosné volební schránce bez úřední obálky.

Okrsková volební komise vyjme hlasovací lístky z úředních obálek a sečte hlasy pro jednotlivé volební strany a pro jednotlivé kandidáty. Počet hlasů odevzdaných pro volební stranu je dán součtem všech hlasů, které obdrželi její kandidáti. Pokud se v okrsku hlasuje do zastupitelstva města nebo do Zastupitelstva hlavního města Prahy a současně do zastupitelstva městského obvodu nebo městské části, hlasovací lístky se před sčítáním rozdělí podle jednotlivých druhů zastupitelstev, a poté se sčítají zvlášť.

Okrsková volební komise posoudí hlasovací lístek a započte platný hlas pro kandidáta takto:

_____

⁶⁰ § 33 odst. 7 zákona o volbách.

⁶¹ § 40 zákona o volbách.

- jsou-li označeni pouze jednotliví kandidáti kterékoliv volební strany, obdrží hlas každý označený kandidát,
- je-li označena pouze volební strana, obdrží hlas každý kandidát této volební strany, nejvýše však tolik kandidátů v pořadí dle hlasovacího lístku, kolik činí počet volených členů zastupitelstva,
- je-li označena volební strana a zároveň jednotliví kandidáti ostatních volebních stran, obdrží nejdříve hlas každý jednotlivě označený kandidát ostatních volebních stran a poté v pořadí dle hlasovacího lístku tolik kandidátů označené volební strany, kolik činí rozdíl počtu volených členů zastupitelstva a počtu jednotlivě označených kandidátů,
- ke kandidátům, kteří se kandidatury vzdali nebo byli odvoláni, a k hlasům pro ně odevzdaným se nepřihlíží.

Každý člen okrskové volební komise má právo nahlížet do hlasovacích lístků. Správnost sčítání hlasů kontroluje předseda okrskové volební komise.

V místnosti, kde okrsková volební komise sčítá hlasy, mohou být přítomni s členy komise pouze zaměstnanci Českého statistického úřadu, kteří mají pověření, zaměstnanci obce, kteří mají osvědčení, členové Státní volební komise a jejího sekretariátu, jakož i osoby, kterým k tomu dala povolení Státní volební komise.

13.1 Posouzení hlasovacího lístku ⁶²

Hlasovací lístek, jenž není na předepsaném tiskopise, je neplatný. Poškození nebo přeložení hlasovacího lístku nemá vliv na jeho platnost jen v případě, že jsou z něho patrné potřebné údaje. K jiným úpravám hlasovacího lístku než zákonem stanoveným se nepřihlíží. Je-li na hlasovacím lístku označena volební strana křížkem ve čtverečku v záhlaví jejího sloupce a současně jsou označeni i kandidáti této volební strany křížkem v rámečku před svým jménem, k označení kandidátů se nepřihlíží. Platnost hlasovacího lístku s konečnou platností potvrzuje okrsková volební komise.

---

⁶² § 41 zákona o volbách.

Hlas voliče je neplatný,

- jestliže neoznačil na hlasovacím lístku ani volební stranu, ani žádného kandidáta,
- označil-li na hlasovacím lístku křížkem ve čtverečku v záhlaví sloupce volební strany více než jednu volební stranu,
- označil-li na hlasovacím lístku křížkem v rámečku před jménem kandidáta více kandidátů, než má být voleno členů zastupitelstva obce, bez ohledu na to, že kandidát se kandidatury vzdal nebo byla jeho kandidatura odvolána,
- jestliže hlasovací lístek nebyl vložen do úřední obálky,
- jestliže je hlasovací lístek přetržen,
- je-li v úřední obálce několik hlasovacích lístků do téhož zastupitelstva obce.

13.2 Výsledky hlasování a jejich předání Českému statistickému úřadu ⁶³

Okresková volební komise po sečtení hlasů vyhotoví ve dvojím stejnopise zápis o průběhu a výsledku hlasování. V územně členěných statutárních městech a v hlavním městě Praze okresková volební komise vyhotoví zápis o hlasování ve volebním okrsku zvlášť pro volby do zastupitelstev městských obvodů nebo městských částí a zvlášť pro volby do zastupitelstva územně členěného statutárního města nebo do Zastupitelstva hlavního města Prahy. Zápis podepisují všichni členové okreskové volební komise. V případě, že některý z členů komise odmítne zápis podepsat, uvedou se důvody v samostatné příloze k zápisu.

V zápise okreskové volební komise o hlasování ve volebním okrsku je uvedeno:

- doba počátku a ukončení hlasování, popřípadě jeho odročení, přerušení nebo prodloužení s uvedením důvodů,
- celkový počet osob ve volebním okrsku zapsaných do výpisu ze seznamu,
- počet voličů, kterým byly vydány úřední obálky,
- počet odevzdaných úředních obálek,
- počet platných hlasů odevzdaných pro každou volební stranu,
- počet platných hlasů odevzdaných pro jednotlivé kandidáty,

---

⁶³ § 42 a § 43 zákona o volbách.

- stručný obsah oznámení a stížností, které byly podány okrskové volební komisi, usnesení, která komise přijala, a jejich stručné zdůvodnění.

Je-li okrskovou volební komisí pro vyhotovení zápisu o průběhu a výsledku hlasování, popřípadě i pro vyhotovení údajů na technickém nosiči, využíván počítač, využije se programové vybavení dodané Českým statistickým úřadem.

Předseda okrskové volební komise nebo jiný pověřený člen okrskové volební komise předá po podepsání zápisu o průběhu a výsledku hlasování jeden stejnopis zápisu o průběhu a výsledku hlasování, popřípadě i výsledek hlasování na technickém nosiči neprodleně Českému statistickému úřadu na pracovišti u pověřeného obecního úřadu, s výjimkou hlavního města Prahy a měst Brna, Ostravy a Plzně. V těchto městech předává předseda okrskové volební komise nebo jiný pověřený člen okrskové volební komise jeden stejnopis zápisu o průběhu a výsledku hlasování, popřípadě i výsledek hlasování na technickém nosiči neprodleně Českému statistickému úřadu na pracovišti u úřadu městské části v hlavním městě Praze a u úřadu městské části nebo městského obvodu ve městech Brno, Ostrava a Plzeň. Vyskytnou-li se v předávaném zápisu o průběhu a výsledku hlasování chyby, budou v případě, že je předseda okrskové volební komise nebo jiný pověřený člen okrskové volební komise zmocněn k opravě chyb v zápisu o průběhu a výsledku hlasování, ve spolupráci s nimi na místě odstraněny. Není-li však předseda nebo jiný pověřený člen okrskové volební komise k opravě těchto chyb zmocněn nebo jde o chyby, jejichž oprava je možná pouze s využitím materiálů uložených ve volební místnosti, bude zápis o průběhu a výsledku hlasování odmítnut a stanovena lhůta k odstranění chyb a předání nového zápisu o průběhu a výsledku hlasování. Nesplnění povinnosti okrskové volební komise odevzdat na výzvu Českého statistického úřadu zápis o průběhu a výsledku hlasování do 24 hodin po ukončení hlasování, popřípadě ve stanovené lhůtě je důvodem pro vyhlášení opakovaného hlasování v příslušném volebním okrsku.

V případě převzetí zápisu o průběhu a výsledku hlasování do dalšího zpracování obdrží předseda okrskové volební komise nebo jiný pověřený člen okrskové volební komise písemný doklad ve formě počítačové sestavy osvědčující, že výsledek hlasování ve volebním okrsku byl do dalšího zpracování převzat bezchybně. Předseda okrskové volební komise nebo jiný pověřený člen okrskové volební komise z obce, ve které byl vytvořen pouze jeden volební okrsek, převezme zároveň předběžné výsledky voleb do zastupitelstva této obce a

předá je starostovi, který je zveřejní způsobem v místě obvyklým. Český statistický úřad zároveň vydá pokyn, že okrsková volební komise může své zasedání ukončit. Tím však není ukončena činnost okrskové volební komise³⁶). Předseda okrskové volební komise nebo jiný pověřený člen okrskové volební komise předá výsledek hlasování za volební okrsek členům okrskové volební komise.

Volebním stranám, jejichž kandidátní listina byla zaregistrována a které nemají v okrskové volební komisi zastoupení, zašle předseda okrskové volební komise neprodleně prostřednictvím obecního úřadu výsledek hlasování za volební okrsek na adresu zmocněnce nebo nezávislého kandidáta. Každá volební strana, jejíž kandidátní listina byla zaregistrována, má možnost sdělit nejpozději 15 dnů přede dnem voleb do zastupitelstva obce pověřenému obecnímu úřadu nebo krajskému úřadu kontaktní adresu. Český statistický úřad neprodleně sdělí volebním stranám parametry pro technické připojení k pracovišti u pověřeného obecního úřadu nebo krajského úřadu za účelem předávání informací o výsledcích voleb na úrovni obce v elektronické formě. Připojení je zabezpečováno volebními stranami na jejich náklady.

Okrsková volební komise na závěr zapečetí druhý stejnopis zápisu o průběhu a výsledku hlasování, odevzdané hlasovací lístky a úřední obálky, výpis ze seznamů, doklad o převzetí výsledku hlasování do dalšího zpracování a případný zápis o kontrole provedené pověřeným obecním úřadem nebo krajským úřadem a předá je spolu s ostatní volební dokumentací do úschovy obecnímu úřadu.

14 VÝSLEDKY VOLEB

Ze zápisů o průběhu a výsledku hlasování, předaných okrskovými volebními komisemi, Český statistický úřad zjistí, kolik hlasů bylo odevzdáno pro každého kandidáta na kandidátní listině a kolik pro každou kandidátní listinu. Dále zjistí celkový počet platných hlasů pro všechny kandidátní listiny a která z kandidátních listin získala méně než 5% z celkového počtu platných hlasů poděleného voleným počtem členů zastupitelstva a vynásobeného počtem jejich kandidátů, nejvýše však voleným počtem členů zastupitelstva; k takovýmto kandidátním listinám a hlasům pro ně odevzdaným se při dalším zjišťování

výsledků voleb a přidělování mandátů již nepřihlíží. Pokud Český statistický úřad zjistí, že do dalšího zjišťování výsledků voleb nepostupují alespoň 2 kandidátní listiny, sníží se hranice 5% postupně vždy o 1% až do splnění uvedené podmínky. Dále zjistí, zda bude takto obsazena alespoň nadpoloviční většina mandátů, popřípadě celkový počet přidělených mandátů bude v rámci celé obce větší než 5. Pokud uvedená podmínka není splněna, sníží dále procentní hranici postupně vždy o další procento až do splnění i této druhé podmínky. Byla-li pro volby do příslušného zastupitelstva podána pouze jedna kandidátní listina, k hranici 5 % se nepřihlíží. Poté dělí celkový počet platných hlasů, který obdržela postupující kandidátní listina, postupně čísly 1, 2, 3 a dále vždy číslem o jedno vyšším tak, aby počet dělicích operací odpovídal počtu kandidátů, kteří jsou na kandidátní listině.⁶⁴ Uzavírací klausuli ve výši 5% je třeba odlišovat od tzv. přirozeného volebního prahu, který vyjadřuje kolik procent hlasů reálně potřebuje kandidátní listina (volební strana) pro získání alespoň jednoho mandátu.⁶⁵

Podíly vypočtené způsobem dle předchozího odstavce seřadí Český statistický úřad podle jejich velikosti až do počtu mandátů, které mají být při volbách do zastupitelstva přiděleny. Za každý podíl obsažený v této početní řadě získá kandidátní listina jeden mandát. V případě rovnosti podílu je rozhodující celkový počet hlasů, který získala kandidátní listina, a je-li i tento shodný, rozhodne los.

Český statistický úřad vydělí celkový počet hlasů odevzdaných pro volební stranu počtem kandidátů této volební strany. Má-li některý z kandidátů nejméně o 10% více hlasů, než je takto stanovený průměr vyjádřený celým číslem bez zaokrouhlení, postupuje v kandidátní listině na první místo. Je-li takových kandidátů více, určí se jejich pořadí podle počtu hlasů, které byly pro ně odevzdány. Při rovnosti hlasů mezi postupujícími kandidáty je rozhodující původní pořadí kandidátů na kandidátní listině.

Český statistický úřad přikáže mandáty přidělené kandidátní listině na ní uvedeným kandidátům podle pořadí, v jakém jsou uvedeni na kandidátní listině, nedošlo-li ke změně pořadí podle předchozího odstavce. Kandidáti, kteří neobdrželi mandát, se stávají náhradníky.

---

⁶⁴ tzv. d'Hontova metoda volebního dělitele.

⁶⁵ § 45 zákona o volbách.

Pokud kandidátní listina nezíská žádný mandát, kandidáti na ní uvedení se náhradníky nestávají.

Jestliže byly vytvořeny volební obvody, provádí Český statistický úřad veškeré výše popsané úkony pro každý volební obvod zvlášť.

14.1 Zápis o výsledku voleb a vyhlášení výsledků voleb ⁶⁶

Český statistický úřad vyhotovuje zápis o výsledku voleb do zastupitelstva, ve kterém je uveden

- počet volebních okrsků v obci, počet okrskových volebních komisí, které předaly výsledek hlasování, a okrskové volební komise, které nepředaly výsledky hlasování,
- počet volebních obvodů, pokud byly vytvořeny,
- celkový počet osob zapsaných ve výpisech ze seznamů,
- celkový počet voličů, kterým byly vydány úřední obálky,
- počet odevzdaných úředních obálek,
- celkový počet platných hlasů odevzdaných pro každou volební stranu,
- počet platných hlasů odevzdaných pro jednotlivé kandidáty,
- jména a příjmení kandidátů, kteří byli zvoleni do zastupitelstva obce, a na kandidátní listině které volební strany byli uvedeni,
- jména a příjmení náhradníků jednotlivých volebních stran.

Zápis o výsledku voleb do zastupitelstva obce podepíše zaměstnanec obce, jejíž úřad plní funkci registračního úřadu a zaměstnanec Českého statistického úřadu. Podepsaný zápis předá Český statistický úřad registračnímu úřadu.

Vyhlášení výsledku voleb do zastupitelstva provede příslušný registrační úřad zveřejněním zápisu o výsledku voleb do zastupitelstva na úřední desce bezodkladně po jeho odsouhlasení a podepsání. Pověřený obecní úřad navíc zajistí zveřejnění zápisu o výsledku voleb do zastupitelstva na úřední desce obce, pro kterou byl registračním úřadem.

---

⁶⁶ § 46 zákona o volbách.

Český statistický úřad předá Státní volební komisi zpracovaný zápis o výsledku voleb do zastupitelstev obcí, ve kterém je uveden

- celkový počet obcí, ve kterých bylo zvoleno zastupitelstvo,
- celkový počet osob zapsaných ve výpisech ze seznamů,
- celkový počet voličů, kterým byly vydány úřední obálky,
- celkový počet zvolených členů zastupitelstev obcí podle volebních stran,
- seznam obcí, ve kterých volby neproběhly⁶⁷, a obcí, v nichž bude vyhlášeno opakované hlasování⁶⁸.

Celkové výsledky voleb do zastupitelstev obcí vyhláší a uveřejňuje Státní volební komise.

Český statistický úřad neprodleně zašle souhrnné informace o výsledku voleb do zastupitelstev ve správním obvodu příslušného pověřeného obecního úřadu v písemné formě zmocněncům volebních stran a nezávislým kandidátům, jejichž kandidátní listina byla zaregistrována, a na vyžádání jim předá také informace o výsledku voleb na úrovni pověřeného obecního úřadu nebo kraje v elektronické formě.

14.2 Osvědčení o zvolení, vznik a zánik mandátu zastupitele⁶⁹

Osvědčení o zvolení vydá kandidátům zvoleným za členy zastupitelstva nejpozději do prvního zasedání zastupitelstva⁷⁰ příslušný registrační úřad. Shledá-li soud návrh na neplatnost volby kandidáta oprávněným, vydá registrační úřad do 7 dnů po právní moci usnesení, jímž bylo rozhodnuto o neplatnosti volby kandidáta, osvědčení o zvolení kandidátovi, jenž je další v pořadí. Vzor osvědčení o zvolení tvoří přílohu č.11 této práce.

Mandát člena zastupitelstva vzniká zvolením. Ke zvolení dojde ukončením hlasování.

---

⁶⁷ § 23 odst. 8 zákona o volbách.

⁶⁸ na základě § 43 odst. 2 zákona o volbách.

⁶⁹ § 53 zákona o volbách.

⁷⁰ § 91 zákona o obcích.

Mandát člena zastupitelstva zaniká

- odmítnutím slibu člena zastupitelstva obce nebo složením slibu s výhradou,
- dnem, kdy starosta nebo primátor a v hlavním městě Praze primátor hlavního města Prahy nebo starosta městské části obdrží písemnou rezignaci člena zastupitelstva na jeho mandát; dnem, kdy starosta nebo primátor a v hlavním městě Praze primátor hlavního města Prahy nebo starosta městské části podá rezignaci na zasedání zastupitelstva obce; rezignaci nelze vzít zpět,
- úmrtím člena zastupitelstva obce,
- dnem voleb do zastupitelstva obce,
- dnem sloučení obcí nebo připojení obce k jiné obci.⁷¹

Mimo případy uvedené v předchozím odstavci zaniká mandát člena zastupitelstva, vysloví-li to příslušné zastupitelstvo, z důvodů

- pravomocného rozhodnutí soudu, kterým byl člen zastupitelstva obce odsouzen k nepodmíněnému trestu odnětí svobody,
- že člen zastupitelstva obce přestal být volitelný,
- neslučitelnosti funkcí.

Pokud příslušné zastupitelstvo na nejbližším zasedání zánik mandátu podle předešlého odstavce nevysloví, ředitel krajského úřadu požádá o svolání mimořádného zasedání zastupitelstva, které se uskuteční nejpozději do 21 dnů od doručení takové žádosti. Není-li zániku mandátu ani tak dosaženo, zaniká mandát člena zastupitelstva, vysloví-li to ředitel krajského úřadu. Úkoly ředitele krajského úřadu popsané v tomto odstavci plní u Zastupitelstva hlavního města Prahy ministr vnitra.

Usnesení zastupitelstva nebo rozhodnutí ředitele krajského úřadu anebo rozhodnutí ministra vnitra o zániku mandátu člena zastupitelstva se neprodleně zašle tomu, kdo je proti takovému usnesení nebo rozhodnutí oprávněn domáhat se ochrany u soudu⁷². Současně se

---

⁷¹ § 19 odst. 5 zákona o obcích.

⁷² § 59 odst. 3 zákona o volbách.

toto usnesení nebo rozhodnutí vyvěsí na úřední desce příslušného obecního úřadu, přičemž za doručené se usnesení nebo rozhodnutí považuje sedmým dnem ode dne vyvěšení.

Mandát člena zastupitelstva obce na základě usnesení zastupitelstva obce nebo rozhodnutí ředitele krajského úřadu anebo ministra vnitra zaniká dnem, kdy marně uplynula lhůta pro podání návrhu soudu, nebo dnem právní moci usnesení soudu, kterým nebylo usnesení zastupitelstva nebo rozhodnutí ředitele krajského úřadu anebo ministra vnitra zrušeno.

K důvodu zániku mandátu na základě skutečnost, že člen zastupitelstva přestal být volitelný, lze odkázat např. na skutečnost, že si člen zastupitelstva ohlásí trvalý pobyt do jiné obce. Podle nálezu Ústavního soudu ze dne 10. 10. 2000, sp. zn. IV. ÚS 420/2000, „je-li zákonem podmínka trvalého pobytu stanovena jako *condicio sine qua non* volitelnosti do orgánu obce, nutno s ní jako s takovou ze strany zastupitelů zacházet; nelze být občanem jedné obce pro jednu oblast veřejného práva (např. daňového) a občanem obce druhé pro jinou oblast veřejného práva.“ V případě, že zvolený člen zastupitelstva pozbyde trvalého pobytu v obvodu působnosti zastupitelstva, kde byl zvolen, nastanou u něj překážky volitelnosti ve smyslu § 5 odst. 1 zákona o volbách do zastupitelstev obcí. „Trvalý pobyt je rozhodujícím kritériem pro vznik aktivního i pasivního volebního práva do orgánů samosprávy obce (viz např. Pl. ÚS 59/10, Pl. ÚS 6/11, Pl. ÚS 38/11).“⁷³

Na uprázdněný mandát člena zastupitelstva nastupuje dnem následujícím po dni, kdy došlo k zániku mandátu, náhradník z kandidátní listiny téže volební strany. Nově nastoupenému členu zastupitelstva předá rada obce, města, městské části nebo městského obvodu anebo Rada hlavního města Prahy, a není-li zřízena, pak zastupitelstvo do 15 dnů poté, co se mandát uprázdnil, osvědčení o tom, že se stal členem zastupitelstva a kterým dnem se jím stal. V případě, že není náhradníka z kandidátní listiny téže volební strany, zůstává mandát do konce funkčního období zastupitelstva uprázdněn. Vzor osvědčení tvoří přílohu č. 12 této práce.

---

⁷³ PODHRÁZSKÝ, Milan. Přehled judikatury ve věcech voleb, referend a politických stran. 2., rozšířené vyd. Praha: ASPI, 2008, 391 s. Judikatura (ASPI), str. 30, rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 6. 10. 2005.

Postavení náhradníka zaniká

- dnem voleb, popřípadě nových voleb do zastupitelstva obce,
- dnem, kdy starosta nebo primátor obdrží písemnou rezignaci na postavení náhradníka; rezignaci nelze vzít zpět,
- ztrátou volitelnosti, nebo
- úmrtím náhradníka.

14.3 Neslučitelnost funkcí ⁷⁴

Funkce člena zastupitelstva obce, města, územně členěného statutárního města nebo hlavního města Prahy je neslučitelná s funkcí vykonávanou zaměstnancem této obce, města, územně členěného statutárního města nebo hlavního města Prahy zařazeným do obecního nebo městského úřadu této obce nebo města nebo Magistrátu hlavního města Prahy. Funkce člena zastupitelstva městského obvodu nebo městské části je neslučitelná s funkcí vykonávanou zaměstnancem zařazeným do úřadu tohoto městského obvodu nebo městské části a s funkcí vykonávanou zaměstnancem zařazeným do magistrátu příslušného územně členěného statutárního města nebo hlavního města Prahy. Funkce člena zastupitelstva územně členěného statutárního města nebo hlavního města Prahy je neslučitelná s funkcí vykonávanou zaměstnancem zařazeným do úřadu městského obvodu nebo městské části tohoto města. Funkce člena zastupitelstva obce, města, územně členěného statutárního města nebo hlavního města Prahy, městského obvodu nebo městské části je neslučitelná s funkcí vykonávanou zaměstnancem zařazeným do pověřeného obecního úřadu nebo krajského nebo finančního úřadu.

Funkce člena zastupitelstva obce, města, územně členěného statutárního města, hlavního města Prahy, městského obvodu nebo městské části je neslučitelná podle předcházejícího odstavce pouze za podmínky, že zaměstnanec vykonává přímo státní správu vztahující se k územní působnosti příslušné obce, města, územně členěného statutárního města, hlavního města Prahy, městského obvodu nebo městské části, nebo za podmínky, že jde o zaměstnance jmenovaného starostou, primátorem, v hlavním městě Praze primátorem

---

⁷⁴ § 5 odst. 2 a 3 zákona o volbách.

hlavního města Prahy nebo starostou městské části, hejtmanem nebo radou kraje, obce, města, hlavního města Prahy, městského obvodu nebo městské části.

Pro případ neslučitelnosti funkcí, která nastane dnem zvolení členem zastupitelstva obce, nevysloví příslušné zastupitelstvo zánik mandátu na ustavujícím zasedání, ale umožní takto zvolenému členu zastupitelstva obce, aby do 3 dnů po ustavujícím zasedání učinil právní úkon směřující ke skončení pracovního poměru. Pokud člen zastupitelstva obce nepředloží do 3 měsíců po ustavujícím zasedání příslušnému starostovi nebo primátorovi doklad o tom, že důvod neslučitelnosti funkcí pominul, vysloví zastupitelstvo na nejbližším zasedání členu zastupitelstva zánik mandátu. Nevysloví-li zastupitelstvo na nejbližším zasedání zánik mandátu, ředitel krajského úřadu požádá o svolání mimořádného zasedání zastupitelstva, které se uskuteční nejpozději do 21 dnů od doručení takové žádosti. Není-li zániku mandátu ani tak dosaženo, zaniká mandát člena zastupitelstva, vysloví-li to ředitel krajského úřadu nebo ministr vnitra, jedná-li se o člena Zastupitelstva hlavního města Prahy.

15 NOVÉ VOLBY, DODATEČNÉ VOLBY, OPAKOVANÉ VOLBY A OPAKOVANÉ HLASOVÁNÍ⁷⁵

Ke zvolení zastupitelstva nedojde v případě, že

- soud shledá oprávněným návrh na neplatnost hlasování nebo na neplatnost voleb,

(Ministr vnitra vyhlásí opakované volby nebo opakované hlasování do 30 dnů poté, kdy mu bylo oznámeno usnesení soudu.)

- volby se nekonal⁷⁶,

(Ministr vnitra vyhlásí dodatečné volby do 30 dnů po uveřejnění celkových výsledků voleb do zastupitelstev obcí Státní volební komisí.)

---

⁷⁵ § 54 a § 58 zákona o volbách.

⁷⁶ § 23 odst. 8 zákona o volbách.

- okrsková volební komise neodevzdala zápis o průběhu a výsledku hlasování⁷⁷.

(Ministr vnitra vyhlásí opakované hlasování do 30 dnů po uveřejnění celkových výsledků voleb do zastupitelstev obcí Státní volební komisí.)

Nové volby do zastupitelstva se konají,

- jestliže se počet členů zastupitelstva obce sníží o více než polovinu oproti počtu určenému podle zákona a nejsou-li náhradníci,
- jestliže se počet členů zastupitelstva obce sníží pod hranici 5 a nejsou-li náhradníci,
- dojde-li ke vzniku nové obce,
- dojde-li ke vzniku nové městské části nebo nového městského obvodu,
- dojde-li k rozpuštění zastupitelstva obce podle zvláštního právního předpisu.⁷⁸

Nastane-li důvod pro konání nových voleb podle předchozího odstavce, zašle prostřednictvím krajského úřadu starosta návrh na vyhlášení nových voleb do zastupitelstva Ministerstvu vnitra do 30 dnů ode dne, ve kterém tento důvod vznikl. Obdobně postupuje primátor hlavního města Prahy, který zasílá návrh Ministerstvu vnitra. Nové volby vyhlásí ministr vnitra do 30 dnů po obdržení návrhu.

Nové volby se nekonají v posledních 6 měsících funkčního období zastupitelstev obcí. Při nových, dodatečných nebo opakovaných volbách a při opakovaném hlasování se volí členové zastupitelstev pouze na zbývající část funkčního období.

---

⁷⁷ § 43 odst. 2 zákona o volbách.

⁷⁸ § 89 odst. 1 zákona o obcích.

16 SOUDNICTVÍ VE VĚCECH VOLEB

Věcně příslušný k řízení je krajský soud. Místní příslušnost se řídí obvodem, v němž je sídlo správního orgánu, který ve věci vydal rozhodnutí v posledním stupni nebo jinak zasáhl do práv toho, kdo se u soudu domáhá ochrany.

16.1 Ochrana ve věcech seznamů voličů

Ve věcech chyb a nedostatků v seznamech se lze domáhat rozhodnutí soudu podle zvláštního právního předpisu.⁷⁹

Jestliže správní orgán, který vede stálý seznam voličů, neodstraní chyby nebo nedostatky ve stálém seznamu voličů a jeho dodatku, může se osoba tím dotčená obrátit na soud příslušný podle sídla správního orgánu s návrhem na vydání rozhodnutí o provedení opravy nebo doplnění seznamu nebo jeho dodatku. Soud rozhodne bez jednání usnesením, a to do tří dnů poté, kdy návrh došel soudu. Účastníky řízení jsou navrhovatel a správní orgán uvedený v předešlém odstavci.

16.2 Ochrana ve věcech registrace

Proti odmítnutí kandidátní listiny, škrtnutí kandidáta na kandidátní listině nebo proti provedení registrace kandidátní listiny pro volby do zastupitelstva obce se může volební strana, která podala kandidátní listinu pro volby do zastupitelstva obce, a u škrtnutí kandidáta i tento kandidát do 2 pracovních dnů od doručení rozhodnutí domáhat ochrany u soudu podle zvláštního právního předpisu.⁸⁰

Soudní ochrany se lze domáhat ve věcech, v nichž správní orgán

- odmítl kandidátní listinu nebo odmítl přihlášku k registraci,

(Politická strana, politické hnutí nebo jejich koalice, nezávislý kandidát, sdružení nezávislých kandidátů nebo sdružení politických stran nebo politických hnutí

---

⁷⁹ § 88 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, v platném znění.

⁸⁰ § 89 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, v platném znění.

a nezávislých kandidátů, jestliže podali kandidátní listinu, se mohou domáhat vydání rozhodnutí o povinnosti správního orgánu kandidátní listinu registrovat. Účastníky jsou navrhovatel a správní orgán.)

- škrtnl kandidáta na kandidátní listině,

(Politická strana, politické hnutí nebo jejich koalice, sdružení nezávislých kandidátů nebo sdružení politických stran nebo politických hnutí a nezávislých kandidátů, které podalo kandidátní listinu, nebo ten, kdo byl rozhodnutím správního orgánu z této kandidátní listiny vyškrtnut, se mohou domáhat vydání rozhodnutí o ponechání kandidáta na kandidátní listině. Účastníky jsou navrhovatel a správní orgán.)

- registroval kandidátní listinu nebo přihlášku k registraci.

(Politická strana, politické hnutí nebo jejich koalice, nezávislý kandidát, sdružení nezávislých kandidátů nebo sdružení politických stran nebo politických hnutí a nezávislých kandidátů, které podalo kandidátní listinu, se mohou domáhat vydání rozhodnutí o zrušení registrace kandidátní listiny jiné politické strany, politického hnutí nebo jejich koalice, nezávislého kandidáta, sdružení nezávislých kandidátů nebo sdružení politických stran nebo politických hnutí a nezávislých kandidátů. Účastníky jsou navrhovatel, správní orgán, který provedl registraci, a ten, o jehož registraci se jedná.)

Soud rozhodne usnesením, a to do patnácti dnů poté, kdy návrh došel soudu. Jednání není třeba nařizovat.

16.3 Ochrana ve věcech zániku mandátu

Proti usnesení, kterým zastupitelstvo obce vyslovilo, že mandát člena zastupitelstva obce zaniká, nebo proti obdobnému rozhodnutí ředitele krajského úřadu nebo ministra vnitra se může člen zastupitelstva, o jehož mandát jde, nebo volební strana, která podala kandidátní listinu v obci, do 2 pracovních dnů od doručení domáhat ochrany u soudu podle zvláštního

právního předpisu⁸¹ podáním návrhu na zrušení takového usnesení nebo rozhodnutí; včas podaný návrh má odkladný účinek.

Za podmínek stanovených v předcházejícím odstavci se lze domáhat zrušení usnesení zastupitelstva nebo zrušení rozhodnutí správního orgánu, který o zániku mandátu člena zastupitelstva rozhodl. Účastníky jsou navrhovatel a ten, kdo byl k podanému návrhu také oprávněn, územní samosprávný celek, o usnesení jehož zastupitelstva jde, popřípadě správní orgán, který rozhodnutí vydal. Soud rozhodne usnesením, a to do dvaceti dnů poté, kdy návrh došel soudu. Jednání není třeba nařizovat.

16.4 Neplatnost voleb a hlasování

Podáním návrhu na neplatnost hlasování, na neplatnost voleb nebo na neplatnost volby kandidáta se může domáhat ochrany u soudu⁸² každá osoba zapsaná do seznamu ve volebním okrsku, kde byl člen zastupitelstva obce volen, jakož i každá volební strana, jejíž kandidátní listina byla zaregistrována pro volby do tohoto zastupitelstva, (dále jen "navrhovatel"). Návrh je třeba podat nejpozději 10 dnů po vyhlášení výsledků voleb do zastupitelstev obcí Státní volební komisí.

Návrh na neplatnost hlasování může podat navrhovatel, má-li zato, že byla porušena ustanovení zákona o volbách způsobem, který mohl ovlivnit výsledky hlasování.

Návrh na neplatnost voleb může podat navrhovatel, má-li zato, že byla porušena ustanovení zákona o volbách způsobem, který mohl ovlivnit výsledky voleb.

Návrh na neplatnost volby kandidáta může podat navrhovatel, má-li zato, že byla porušena ustanovení zákona o volbách způsobem, který mohl ovlivnit výsledek volby tohoto kandidáta.

Účastníky jsou navrhovatel, příslušný volební orgán a ten, jehož volba byla napadena. Soud rozhodne usnesením, a to do dvaceti dnů poté, kdy návrh došel soudu. Jednání není třeba nařizovat.

---

⁸¹ § 91 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, v platném znění.

⁸² § 90 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, v platném znění.

17 PŘESTUPKY A TRESTNĚPRÁVNÍ ODPOVĚDNOST

Trestného činu maření přípravy a průběhu voleb nebo referenda⁸³ se dopustí ten, kdo jinému násilím nebo pohrůzkou násilí nebo lstí brání ve výkonu volebního práva nebo hlasovacího práva v referendu anebo jiného takovým způsobem k výkonu volebního práva nebo hlasovacího práva v referendu nutí, kdo jinému nebo pro jiného v souvislosti s výkonem volebního práva nebo hlasovacího práva v referendu poskytne, nabídne nebo slíbí finanční, majetkový nebo jiný obdobný prospěch, aby volil nebo hlasoval v rozporu s nezávislým vyjádřením své vůle, kdo padělá údaje v dokladu o počtu členů politické strany nebo na petici pro volební účely nebo v jiném dokumentu souvisejícím s volbami nebo referendem anebo vědomě použije takového dokumentu jako pravého, kdo vědomě nesprávně sečte hlasy či poruší tajnost hlasování, nebo kdo jinak hrubým způsobem maří přípravy nebo průběh voleb do zákonodárního sboru nebo zastupitelstva územního samosprávného celku anebo přípravy nebo průběh referenda, až do vyhlášení jejich výsledků. Taková osoba bude potrestána odnětím svobody na šest měsíců až tři léta.

Přestupku se dopustí fyzická osoba, která v době počínající třetím dnem přede dnem voleb do zastupitelstva obce a končící ukončením hlasování zveřejní předvolební a volební průzkumy. K projednání přestupku je příslušný krajský úřad podle místa, kde je fyzická osoba, která předvolební a volební průzkumy zveřejnila, přihlášená k trvalému pobytu. Za tento přestupek lze uložit pokutu až do výše 30 000 Kč. Na přestupky a jejich projednávání se vztahuje zvláštní právní předpis.⁸⁴

Přestupku se dopustí právnická osoba, která při provozování rozhlasového nebo televizního vysílání nebo při vydávání tisku v době počínající třetím dnem přede dnem voleb do zastupitelstva obce a končící ukončením hlasování zveřejní předvolební a volební průzkumy. Za tento přestupek lze uložit pokutu až do výše 500 000 Kč. Pokutu uloží krajský úřad místně příslušný podle sídla právnické osoby. Řízení o uložení pokuty lze zahájit do 3 měsíců a musí být pravomocně ukončeno do 3 let ode dne, kdy k porušení povinnosti došlo.

---

⁸³ § 351 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, v platném znění.

⁸⁴ zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, v platném znění a zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, v platném znění.

Při stanovení výše pokuty se přihlédne k závažnosti a způsobu protiprávního jednání. Pokuta je splatná do 30 dnů ode dne, kdy nabylo právní moci rozhodnutí, jímž byla uložena. Pokuta je příjmem kraje.

18 VOLBY A FINANCE

Působnosti stanovené krajskému úřadu, Magistrátu hlavního města Prahy, magistrátům měst Brno, Ostrava a Plzeň, magistrátům územně nečleněných statutárních měst, pověřenému obecnímu úřadu, obecnímu úřadu, úřadu městské části hlavního města Prahy nebo úřadu městské části nebo městského obvodu územně členěného statutárního města podle zákona o volbách jsou výkonem přenesené působnosti.

Výdaje orgánů státní správy, krajů, obcí a okrskových volebních komisí spojené s volbami do zastupitelstev obcí se hradí ze státního rozpočtu.

Výdaje obcí, krajů a volebních komisí spojené s přípravou a konáním voleb se hradí z kapitoly Všeobecná pokladní správa státního rozpočtu České republiky na příslušný rok. Účelová dotace na výdaje spojená s volbami se poskytuje krajům a jejich prostřednictvím obcím. Účelová dotace přijatá obcí a krajem se zařazuje podle platné rozpočtové skladby na položku 4111 - Neinvestiční přijaté dotace z Všeobecné pokladní správy státního rozpočtu České republiky s příslušným účelovým znakem. Obce a kraje zajistí sledování čerpání účelové dotace na volby pomocí účelových znaků, které umožní oddělené vyúčtování skutečných výdajů na volby od ostatních běžných výdajů.

Výdaje spojené s přípravou a konáním voleb do zastupitelstev obcí se zařazují pod paragraf 6115 - Volby do zastupitelstev územních samosprávných celků, účelový znak pro výdaje na volby do zastupitelstev obcí je 98074, u společných voleb do zastupitelstev obcí a Parlamentu České republiky se zařazují pod paragraf 6115 - Volby do zastupitelstev územních samosprávných celků, účelový znak pro výdaje na společné volby do zastupitelstev obcí a Parlamentu české republiky je 98187.

Kraje předloží Ministerstvu financí do 30 dnů od vyhlášení výsledků voleb Státní volební komisi předběžné vyúčtování výdajů spojených s volbami. V termínu stanoveném

Ministerstvem financí pro zúčtování finančních vztahů se státním rozpočtem České republiky za příslušný rok předloží kraje souhrnné vyúčtování výdajů spojených s volbami.

Postup obcí a krajů při financování voleb do zastupitelstev obcí stanoví zvláštní právní předpis.⁸⁵

Pod výdaje v rozsahu nezbytném pro organizačně technické zabezpečení voleb lze zahrnout

- základní kancelářské potřeby (například papír, psací pomůcky, pravítka, nůžky, sponky, desky na spisy, jednoduché kalkulačky se základními matematickými funkcemi a paměťové klíče USB (flash disk)); jednoduchá kalkulačka a paměťový klíč USB mohou být pořízeny pro jeden volební okrsek nejvýše jednou za 5 let, a to v pořizovací ceně nejvýše 200,- Kč včetně DPH za kus,
- poštovní poplatky,
- instalaci a provoz výpočetní a reprografické techniky včetně případné opravy, jejíž potřeba vznikla při přípravě a konání voleb, popřípadě nájem uvedeného technického vybavení; nelze hradit pořízení výpočetní ani reprografické techniky ani softwaru,
- dopravní výkony zabezpečované obcemi a kraji při cestách vlastními vozidly (náklady na spotřebu pohonných hmot při přípravě a při konání voleb, dopravě určených členů okrskových volebních komisí na školení, kontrole průběhu hlasování ve volebních místnostech a sčítání hlasů, distribuci volebních materiálů apod.),
- cestovní náhrady členů okrskových volebních komisí a dalších osob podílejících se na přípravě voleb a plnění úkolů v průběhu voleb při pracovních cestách určených starostou obce, ředitelem krajského úřadu, primátorem nebo jimi zmocněnými osobami a předsedou nebo místopředsedou okrskové volební komise, a to po dobu od zahájení činností spojených s volbami až do ukončení činnosti okrskových volebních komisí; pracovní cestou člena okrskové volební komise není cesta z místa jeho trvalého pobytu nebo z místa, kde se obvykle zdržuje, do místa jednání komise a zpět,
- pronájem nebytových prostor na dobu nezbytně nutnou potřebných pro činnost okrskových volebních komisí při konání voleb včetně školení členů okrskových

---

⁸⁵ Směrnice Ministerstva financí MF-62 970/2013/12-1204, o postupu obcí a krajů při financování voleb.

volebních komisí, ozvučení těchto prostor, provoz audiovizuální techniky, nutné výdaje na úklid a na technický provoz nebytových prostor, to je náklady na otop, elektrický proud, plyn, vodu, páru, popřípadě na pronájem mobilního sociálního zařízení,

- vybavení volebních místností podle volebních zákonů, oddělení prostoru pro úpravu hlasovacích lístků tak, aby byla zajištěna tajnost hlasování, do 1 000,- Kč na oddělení jednoho prostoru včetně DPH; opakovaný výdaj na oddělení prostoru pro hlasování je možné uskutečnit nejdříve po uplynutí 5 let,
- platy zaměstnanců v pracovním poměru na dobu určitou nebo odměny osob vyplácené podle dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr uzavřených k zajištění prací spojených s přípravou a konáním voleb a na platy za přesčasovou práci a s tím spojené výdaje na zdravotní pojištění a pojistné na sociální zabezpečení,
- zajištění distribuce hlasovacích lístků voličům v částce 3,50 Kč na jednoho voliče a na poštovné ve výši dohodnuté Ministerstvem vnitra s držitelem poštovní licence v případech, kdy bude distribuce hlasovacích lístků zajišťována jeho prostřednictvím, a výdaje na kompletaci a vkládání hlasovacích lístků do obálek nejvýše 1,- Kč na jednoho voliče,
- občerstvení s výjimkou alkoholických nápojů. Občerstvení může poskytnout příslušný obecní úřad přednostně jako nepeněžitě plnění členům okrskových volebních komisí, jestliže úkoly stanovené okrskovým volebním komisím budou vyžadovat neustálou přítomnost jejich členů v době od vzniku členství v okrskové volební komisi do ukončení její činnosti, a dalším osobám podílejícím se na zabezpečení úkolů obcí a krajů od zahájení činností spojených s volbami až do ukončení činnosti okrskových volebních komisí. Výdaje na občerstvení se stanoví ve výši dolní hranice stanovené sazby stravného podle zákoníku práce. Občerstvení v limitu základní výše stravného lze poskytnout nejdříve po 4 hodinách nepřetržité přítomnosti, na poskytnutí občerstvení však není právní nárok. Obdobné občerstvení lze poskytnout pozorovatelům mezinárodních institucí, kteří sledují průběh a konání voleb. Tyto výdaje se zahrnují podle platné rozpočtové skladby do položky 5175 - Pohoštění, případně 5169 - Nákup ostatních služeb,
- zvláštní odměny za dobu výkonu funkce člena okrskové volební komise⁴⁾, náhrady mezd, platů, služebního příjmu nebo odměny ve výši průměrného výdělku od

uvolňujícího zaměstnavatele a paušální náhrady ušlého výdělku za dobu výkonu funkce člena okrskové volební komise,

- zajištění telefonního spojení do každé volební místnosti v územním obvodu obce prostřednictvím externího dodavatele či vlastními prostředky obce a hovorné na telefonní čísla určená obcí včetně výdaje na výpis uskutečněných hovorů příslušného operátora; nelze hradit zakoupení mobilních telefonů a SIM karet.

Náklady na organizační zajištění voleb v rámci statutárního města Plzně se pohybují v rozmezí 4 - 5 milionů Kč s ohledem na druh voleb.

18.1 Nároky členů okrskových volebních komisí

Nároky člena okrskové volební komise na pracovní volno od zaměstnavatele spojené s výkonem funkce upravují zvláštní právní předpisy⁸⁶. Člen okrskové volební komise má nárok na zvláštní odměnu za výkon funkce⁸⁷.

Členovi okrskové volební komise přísluší za výkon funkce zvláštní odměna ve výši 1300 Kč, zapisovateli okrskové volební komise ve výši 2 000 Kč a předsedovi okrskové volební komise ve výši 2 100 Kč. Konají-li se volby do zastupitelstev obcí v tytéž dny společně s volbami

- do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky, zvyšuje se odměna za výkon funkce předsedy a člena okrskové volební komise o 400 Kč,
- do Senátu Parlamentu České republiky, zvyšuje se odměna za výkon funkce předsedy a člena okrskové volební komise o 400 Kč; v případě konání dalšího kola voleb do Senátu Parlamentu České republiky se zvyšuje odměna za výkon funkce předsedy a člena okrskové volební komise o dalších 200 Kč.

Odměnu za výkon funkce vyplácí do 30 dnů po ukončení činnosti okrskové volební komise obecní úřad, městský úřad, magistrát územně nečleněného statutárního města, úřad

---

⁸⁶ zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, v platném znění.

⁸⁷ § 1 vyhlášky o volbách.

městské části nebo městského obvodu územně členěného statutárního města a úřad městské části v hlavním městě Praze. Pro případ, že se předseda nebo člen okrskové volební komise všech jednání nezúčastňuje, celková výše odměny stanovená podle předchozího odstavce se poměrně krátí, a to podle evidence o jejich účasti na jednáních okrskové volební komise.

V rámci statutárního města Plzně je vytvořeno 184 volebních okrsků, v jejichž okrskových volebních komisích zasedá téměř 2000 osob.

18.2 Nároky kandidátů

Kandidát má právo, aby ode dne následujícího po registraci kandidátní listiny registračním úřadem do dne předcházejícího volbám mu ten, k němuž je v pracovním nebo obdobném poměru, poskytl volno bez náhrady mzdy.

Výkon funkce člena zastupitelstva územního samosprávného celku je výkonem veřejné funkce. Zaměstnanci, který vykonává veřejnou funkci vedle plnění povinností vyplývajících z pracovního poměru, může být z důvodu výkonu veřejné funkce poskytnuto pracovní volno v rozsahu nejvýše 20 pracovních dnů, popř. směn, v kalendářním roce.⁸⁸

---

⁸⁸ § 201 odst. 3 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, v platném znění.

19 ZÁVĚR

Diplomová práce byla koncipována za účelem poskytnutí komplexního náhledu do problematiky voleb do zastupitelstev obcí v České republice. Základními zdroji pro tuto práci byly zejména právní předpisy přímo upravující jednotlivé součásti volebního procesu. Práce se drží logického sledu jednotlivých institutů, jak jsou předkládány i samotnou právní úpravou. Obdobný text není na trhu dostupný, proto autor považuje daný text za přínosný i s ohledem jeho značnou popisnost.

Pro názorné představení některých institutů bylo užito praktické autorovi zkušenosti z prostředí registračního úřadu pro volby do zastupitelstev obcí. Právní úprava je doplněna praktickými ukázkami v rámci příloh.

Práce může být prospěšná kolegům s praktickou zkušeností na úseku organizace voleb, tak i laickému čtenáři, který hledá ucelený přehled o daném tématu.

Práce na několika místech kriticky hodnotí stávající právní úpravu a navrhuje možná jiná řešení institutů, které v praxi přináší potíže.

RESUMÉ

Tato diplomová práce pojednává o problematice voleb do zastupitelstev obcí. Jejím cílem bylo shromáždění všech důležitých informací o procesu voleb. Práce je členěna na 19 kapitol. První polovina práce se věnuje právní úpravě procesu před samotnou volbou. Druhá polovina se věnuje přímo průběhu voleb, úpravě hlasování, sčítání hlasů a zveřejnění výsledků. Práce taktéž obsahuje informace o institutech s volbami souvisejícími, jako je např. financování voleb, soudní přezkum voleb popř. i trestněprávní odpovědnost za maření přípravy nebo průběhu voleb. Práce na konkrétním příkladu voleb do Zastupitelstva města Plzně prakticky demonstruje teoretickou právní úpravu, přičemž poukazuje na její nedostatky a pokouší se navrhnout nová řešení.

The thesis deals with the issue of municipal elections. Its objective is to collect all important information about the election process. The thesis is divided into 19 chapters. First, the thesis describes the legal rules of the process before the election itself. The second part of the thesis deals with the election course, voting adjustment, vote counting and publication of results. The thesis also contains facts about institutes connected with elections as e.g. election funding, judicial review or criminal liability for obstruction of election preparation or the process itself. At the end the thesis demonstrates on the example of the election to The Pilsen City Board of Representatives the theoretical legislation, pointing to its imperfections, and it tries to suggest new solutions.

SEZNAM ZDROJŮ

Literatura:

KLÍMA, Karel. *Komentář k Ústavě a Listině*. Plzeň: Aleš Čeněk, s.r.o., 2009. ISBN 978-80-7380-140-3.

SUCHÁNEK, Radovan a Věra JIRÁSKOVÁ. *Ústava České republiky v praxi: 15 let platnosti základního zákona*. Vyd. 1. Praha: Nakladatelství Leges, 2009. ISBN 80-872-1218-5.

PODHRÁZSKÝ, Milan. *Přehled judikatury ve věcech voleb, referend a politických stran.*, 2. rozšířené vyd. Praha: ASPI, 2008. ISBN 978-80-7357-291-4.

Právní předpisy využitě z právního systému ASPI aktuální ke dni 1. 3. 2018:

Zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky

Usnesení předsednictva České národní rady č. 2/1993Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku České republiky

Zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů

Zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní

Zákon č. 247/1995 Sb., o volbách do Parlamentu České republiky a o změně a doplnění některých dalších zákonů

Zákon č. 130/2000 Sb., o volbách do zastupitelstev krajů a o změně některých zákonů

Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů

Zákon č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách a v politických hnutích

Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník

Zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich

Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád

Vyhláška Ministerstva vnitra č. 59/2002 Sb., o provedení některých ustanovení zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů

Směrnice Ministerstva financí MF-62 970/2013/12-1204, o postupu obcí a krajů při financování voleb

Internetové zdroje:

KUBÁT, Michal. Vybrané texty ke studiu politologie [online]. 2003 [cit. 2018-03-24].

Dostupné z: http://balcar.wz.cz/vsfs/politologie-vybrane_texty_kubat.pdf

MINISTERSTVO VNITRA ČR. *Stanoviska k volbám do zastupitelstev obcí* [online]. [cit. 2018-03-24]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/stanoviska-k-volbam-do-zastupitelstev-obci.aspx>

Judikatura:

Usnesení Krajského soudu v Brně, č.j. 64A 6/2014 – 20

Usnesení Nejvyššího správního soudu č. 944/2006 Sb. NSS

Nález Ústavního soudu sp. zn. IV. ÚS 420/2000

PŘÍLOHY

- 1) Informace registračního úřadu pro volby do zastupitelstev obcí
- 2) Vzor – průkaz člena okrskové volební komise
- 3) Harmonogram úkolů a lhůt pro volby do zastupitelstev obcí
- 4) Vzor – kandidátní listina
- 5) Vzor – prohlášení kandidáta
- 6) Vzor – podpisový arch pro podporu nezávislého kandidáta nebo sdružení NK
- 7) Vzor – rozhodnutí o registraci kandidátní listiny
- 8) Vzor – rozhodnutí o odmítnutí kandidátní listiny
- 9) Vzor – rozhodnutí o škrtnutí kandidáta
- 10) Hlasovací lístek pro volby do ZMP v roce 2014
- 11) Vzor – osvědčení o zvolení členem zastupitelstva (registrační úřad)
- 12) Vzor – osvědčení o vzniku mandátu (rada / zastupitelstvo, pokud rada není)